National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Second class mail registration number — 1089.

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 82 (3195) XXXIV aastakäik — Teisipäeval, 5. novembril 1985 — Tuesday, November 5, 1985 — Üksiknumbri hind 70 centi

National Library / Bibliothèque Nationale — NOV 21 1985 — NEWSPAPER DIVISION / DIVISION DES JOURNAUX

Ontario Mitmekultuuriministri Tony Ruprechti tuluõhtul olid kohal mitmed praeguse valitsuse ministrid. Pildil Evelyn Koop (vasakul) ja Helve Massakas (paremal) nende vahel oleva Ontario mitmekultuuri ja kodakondsuse ministri Lily Munroga.

Foto: Vaba Eestlane

Baltlased USA valitsusele nõu andmas

Kohtumisel Valges Majas esitati BVL poolt memorandum USA presidendile

22. oktoobril toimus Washingtonis, Valges Majas, USA National Security Council'i koordinaatori John Matlock'i kohtumine Balti-Ameerika ühiskondade esindajatega. Päevakorras oli nõupidamine enne Genfis toimuvat USA ja N. Liidu vahelist suurkohtumist.

Mitte kunagi pole USA küsinud nõu baltlastelt enne selliseid suurkohtumisi. Seekord kohtusid kolme rahva esindajad, nende hulgas olid kutsutud eestlased Balti Vabadusliidu president Avo Piirisild, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides president J. Simonson ja Mari-Ann Rikken samast organisatsioonist.

Kohtumine kestis tund aega. Esimesel pooltunnil National Security Council (NSC) esindaja John Purnell rääkis USA eesmärkidest eeloleval kohtumisel Genfis. J. Purnell on kaks aastat olnud Moskvas USA saatkonna inimõiguste büroos.

Ilmnes et venelased soovivad Genfis rääkida ainult relvastuse kontrollist, strateegilise kaitse initsiatiivist (SDI) ja relvastusega seotud küsimusist. Kuid USA päevakord on palju laiem ja hõlmab terve grupi küsimusi nagu inimõigused, mõlemapoolsed probleemid, piirkondlikud küsimused Afganistanist, Angoolast, Etioopiast Nikaraagua ja Laoseni. USA tahab tõsta üles inimõiguste küsimused, perekondade lahusolu ja etnilised grupid, kes soovivad lahkuda N. Liidust. USA läheb nõupidamisele laia programmiga, mida president Ronald Reagan juba väljendas 24. oktoobril ÜRO's peetud kõnes. USA vaatab Genfi nõupidamisele kui osale protsessist, kuidas korraldada USA ja N. Liidu suhteid. USA ettepanekud on konkreetsed ja konstruktiivsed.

Purnelli ettekande lõpul esitati talle järgmised punktid, mis teda huvitasid:

1) Küsimus Balti riikidest pole N. Liidu sisemine asi, vaid on lahendamata internatsionaalne probleem;

2) USA Balti riikide mittetunnustamise poliitika on okas N. Liidule. Viimasel noortekonverentsil Vilniuses, mille korraldasid leedu kommunistid leedu päritoluga lääneriikidest tulnud noortele, rõhutati USA mittetunnustamise poliitikat Balti riikide üle ja katsuti noori veenda selle poliitika hävitamiseks ja sellele vastu töötamiseks.

3) Balti Rahu- ja Vabadusristlemine toodi kui näide noorema generatsiooni vastusest N. Liidule;

4) Räägiti tuumarelvade vabast tsoonist Baltikumis.

5) Meedia on andnud suurt tähelepanu inimõiguste küsimusile — U.S. News and World Raport" 21. okt. väljaandes on ulatuslikult ruumi antud inimõiguste küsimustele, sellejuures prominentselt kaetud Balti riikide osa, seotud eriti leedulastele ristiusu toomise 600. aastapäeva tähistamisega. Sama ajakirja 28. okt. numbris on kirjeldatud dissidentlikku liikumist N. Liidus, kaasaarvatud eesti dissidentidest Lagle Parek.

Delegaadid rõhutasid, et kui USA toob esile inimõiguste küsimused eeloleval konverentsil, siis meedia kindlasti leiab ruumi selle kirjeldamiseks.

Järgmine pooltundi oli jutuajamine saadik Metlock'iga, kes selgesti määritles, et USA poliitika Balti riikide osas on mittetunnustamine. Saatkonna ametnikud reisivad Balti riikidesse, aga mitte saadikute tasemel olevad ametnikud. Alamas astmes konsulaar- ja diplomaatlikud ametnikud hoiduvad Balti riikidesse mineku puhul kontaktidest kõrgemate kommunistlike partei funktsionääridega, kuid kokkusaamisi linnaametnikega, nagu linnapead ja nõunikud, muidugi ei saa vältida.

Kuigi saadikule soovitati võtta konverentsile kaasa Balti küsimuste ekspert, siiski sellise tasemega eksperti ei võeta kohtumisele. Kokkusaamise eel oli Balti Vabadusliit koostanud pikema üksikasjalikult loetletud memorandumi USA presidendi nimele, kus oli tehtud kolm ettepanekut: N. Liidu sõjajõudude väljaviimise nõudmine okupeeritud Balti riikidest, korrapidamine Balti riikides anda ÜRO jõududele ja võimaldada vabade valimiste korraldamine, mille lõpul rõhutati, et Balti vabariikide küsimus on seotud USA kestva vabaduse ja maailmarahu küsimusega, see on internatsionaalne probleem, mis eksisteerib, kuna N. Liidus kestab 19. sajandi koloniseerimise poliitika. Märgukirja juurde oli lisatud baltlastest dissidentide nimekiri, nende hulgas eestlased Mart Niklus, Lagle Parek, Enn Tarto, Heiki Ahonen, Tiit Maddisson, Arvo Pesti ja maailma noorim poliitiline vang Kaisa Randpere.

Eesti Abistamiskomitee

LOTERII

koos „Ehatarega" on

laupäeval, 7. detsembril 1985 kell 2 p.l.
„EHATARES" 40 Old Kingston Rd. Scarborough

Loterii asju palutakse tuua EAK ärisse või „Ehataresse" Jõulumüügi puhul on EAK äri avatud 9. detsembrist—23. detsembrini kell 10 hommikust—8.30-ni õhtul, laupäevil kella 2-ni.

JUHATUS

Laas Leivat tagasi EKN esimeheks

Uue koosseisu esimene üldkoosolek — Nooremailt oodatakse aktiivsust

Möödunud laupäeval oli Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) XII koosseisu üldkoosolek. Osavõtt arvukas, esindajaid ka kaugemaist kohtadest nagu Halifax, Montreal ja Ottawa, USA'st oli külaliseks Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees J. Simonson.

Avapalvuses piiskop K. Raudsepp ütles, et meie küsimus on, kas nüüd on aeg uuesti ülesehitamiseks tänapäeva pimedal ja segasel ajal, kus kõik näib kulgevat allapoole. 20. sajand on jõudnud punktini, kus see on pimedam kui keskaeg. Issand, kas ei tuleks aeg, et pimedusel oleks lõpp ja inimestel vabadena eluvõimalusi. Eesti pojad ja tütred, tulete kodudest, kus kummardatakse Jumala poole, võite astuda vanemate jälgedesse ja minna Issanda ette küsimusega: Issand, me tuleme Su ette, kas sa tahad ehitada seda, mille üle oleksime õnnelikud? Kuid kord meie koduväravad lähevad lahti ja pimedad aknad valgenevad.

Valimiste Peakomitee esimees J. Lepp andis ülevaate valimiste käigust, öeldes et valimistest osavõtt on suurenenud viimaste valimistega. Teiseks on EKN Koosseis noorenenud keskmiselt viie aasta võrra madalamale eelmisest. 2593 valimissedelist loeti kehtivaiks 2533. Ta luges ette uude koosseisu valitute nimed,

kellele lisaks kuuluvad ex office veel M. Hansen, L. Kolk, K. Kurg, E. Riisna, piiskop K. Raudsepp, aupeakonsul I. Heinsoo, praostid O. Puhm ja E. Lepik.

Ta juhatas Valimiste Peakomitee, kui koosoleku kokkukutsujana, sisse koosolekule. Koosoleku juhatajaks valiti L. Kolk, H. Lupp ja A. Salumets, protokollijaiks E. Linda- ja Piret Komi. Koosoleku juhataja luges ette Vancouverist E. Lepnurmelt ja V. Maritsalt saadud kirjalikud tervitused.

Eesti Vabariigi aupeakonsul I. Heinsoo tervitas XII koosseisu ja õnnitles neid, kel jätkus rahvuslikku vaimu ja kodanlikku julgust kandideerida Kanada eestlaste parlamendi valimistel. See on alustanud kolmeaastast võitlust, mis on kestnud juba 40 aastat. Ainulaadne on, et sellest protsessist osalejad on sündinud väljaspool kodumaa pinda, võõra kultuuri ja keele miljöös ja kelle side eestluse pärimuse ja eesmärkidega põhineb sellel, mis omandatud oma kodust ja meie rahvuslikust tegevusest eestlaste keskustes sel asukohamaal. See lükkab tagasi vaenlase väite, et meie võitlus kestab vaid ühe generatsiooni. Meil on „vahtkonna vahetus".

Kuid sellejuures peab tõsist tähelepanu pöörama EKN XII koosseisule, selle terve koosseisu rakendamisele meie eesmärkide huvides. Ei ole õige ega põhjendatud, et suurem osa tegelikust tööst ja aktsioonidest lasub üksikutel juhtivatel jõududel,

kui meie praeguses koosseisus on iga üksik liige kvalifitseeritud ja võimeline oma panust andma. EKN tegevus on suurenenud, mis tingib liikmeskonna aktiviseerimise.

Lõpuks ta ütles, et „meil on vaja uut ärkamisaega", sellepärast tehkem kõik, et ESTO-84 positiivsete impulsside mõju ei kaoks ja soovis siis jõudu ning edu eesmärkide poole pürgimisel.

Teisena tervitas ERKÜ esimees J. Simonson, käsitledes sellejärel parallelismi ja ühiseid sihte mõlema maa keskorganisatsioonides. Ta andis ülevaate samal aastal (1952) loodud keskorganisatsiooni struktuuri loomisest, kujunemisest aastate jooksul.

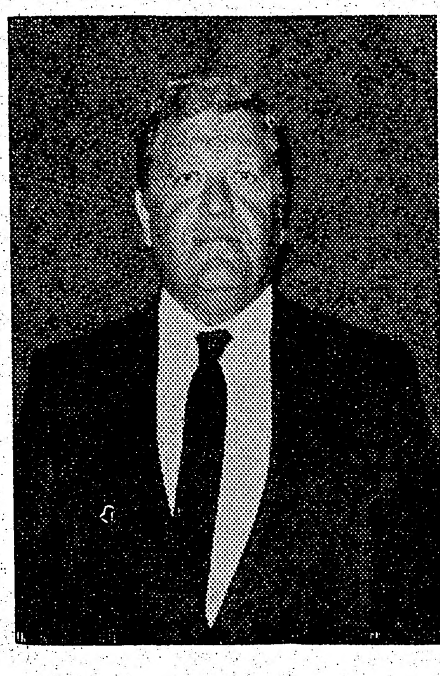

Laas Leivat

Kui esimene eelarve oli $5000, siis praegune on $85.000. Organisatsiooni tugevuse suuremaks vaenlaseks on kaugused, mistõttu tegevus toimub peamiselt telefoni teel ja kirjalikult.

Valijaid on üle 4000, kellest ERKÜ tegevust toetavad üle 2000. Peamine töö tehakse väljaspoole Joint Baltic Committee kaudu, kel on palgaline sekretär Washingtoni Läti Majas. Kongressis on ad hoc komitee balti ja ukraina huvide eest seisjaist, kes nende rahvaste sündmused viivad kongressi ette. Tihe side on ka Valge Majaga. Praegu on suuremaks probleemiks USA balti ühiskonnas sõjakurjategijate probleem, kus K. Linnas on väljaandmise ohus. Uuem USA valitsuse väide on, et K. Linnase väljaandmine venelastele ei muuda USA mittetunnustamise poliitikat. Lõpuks ta soovitas, et ERKÜ ja EKN annaksid koos välja raamatu „Estonians in North America".

Koosoleku juhataja H. Lupp tutvustas üksikult kõiki kohalolevaid 38 liiget.

Pikem 1984/85. a. tegevusaruanne oli kõigile kätte jagatud, kus olid loetletud tegevuspunktid välispoliitilisel, rahvuspoliitilisel, rahvuskultuurilisel, noorsootöö, vabadusfondi, kooli ja organisatsiooni alal. L. Leivat lisas Balti Tribunaali ja Vabadusristlemise osas, et sellest on kogutud üle 2000 ajaleheartikli.

Leida Helde märkis Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse Kanada osakonna tegevusest, International Amnesty kontserti

ja kutsus kõiki 10. dets. Toronto raekoja ette Balti Naiste demonstratsioonile, kus õhupallidega saadetakse üles vangistatute fotosid.

EKN peasekretär P. Aruvald esitas majandusaruande, kus sissetulekute poolel oli toetusi $41.043.12, eriüritusist ja mitmesugustest tuludest kokku saadud $19.793.89, tõstes kogusumma $60.837.01-le. Väljaminekute poolel $62.575.39, jättes puudujäägi aasta tegevusele $1738.38. Pärast revisjonikomisjoni protokolli ettelugemist E. Altosaare poolt kinnitati aruanded.

L. Leivat andis ülevaate hiljuti peetud Gananoque sümposionist, kus 28 inimest arutlesid otsekohe-selt, avameelselt, kriitiliselt ja uuendatud energiaga EKN tulevikuprobleeme, mis on võetud ka soovitustena EKN eelolevasse tegevuskavasse. Nende hulgas: tuua Balti riikide küsimus kui kõrgem prioriteet Helsingi kokkuleppe konverentsile 1986. a. Viinis;

taotleda Balti konsulite nimede võtmist diplomaatide nimekirja järgmiseks Balti Õhtuks;

ettevalmistada kahte isikut, kes reisiks EKN esindajana Viini konverentsile; küüditamiste mälestuspäeval läbi viia „musta lindi" aktsioon küüditatute mälestamiseks ja baltlastele tähelepanu andmiseks; tugevdada EKN majandust, viies eelarve $70.000-le; anda välja EKN TEATED neli korda aastas; Kanada valitsuse majanduslikul toetusel korraldada 1986. a. kevadel Põhja-Ameerika eesti noorte kongress.

Päevakorrapunkti all oli mitmeid küsimusi, M. Vahtra selgitas koostatud EKN struktuuri, A. Salumets soovitas rohkem panna rõhku inimõigustele ja otsida enam isiklikke kontakte, L. Leivat andis ülevaate Deschenes' uurimiskomitee uuemast tegevusest, W. Pent Ottawas moodustatud parlamendiliikmete komiteest ja selle eesmärkidest ning M. Epner kohtumisest kohtuminister J. Crosbie'ga. Küsimused olid ettevalmistav osa järgmisele päevakorrapunktile — tegevuskavale, mis jätkab rutiinipäraselt eelmiste aastate eeskuju sihiga Eesti maa ja rahva vabastamiseks.

Tegevuskava juurde esitas pikema ettekande L. Kolm, soovitades astuda samme, et Eesti saaks vastuvõetud ÜRO organisatsiooni liikmeks.

Kuna eestlaste keskorganisatsioonid vabas maailmas ei ole Eesti Vabariigi esindajad rahvusvahelises mõistes, siis on Eesti Vabariigi esindajaiks vabas maailmas meie tunnustatud diplomaadid.

Sellepärast ta tegi ettepaneku pärast pikemat diskussiooni, kus toodi näiteid eelmistest ÜRO liikmeks saamise katseist: EKN juhatusel otsida võimalusi Eestile diplomaatlike kanalite kaudu täisliikme või vaatleja koha saamise ÜRO's.

(Järg lk. 8)

EELK Vana Andrese kirikus, 383 Jarvis St.

pühap., 10. nov. kell 1.00 p.l.

KOGUDUSE TRADITSIOONILINE LOTERII

Rikkalikult käsitööd, kunsti ja muid auhindu

EINELAUD

Kõik teretulnud!

KOOL
palju fotosid
ssorid:
FELIX OINAS j.t.
t ja muust
) SUSI
e talituses
ekulu $1.50

MI
OGU
GI ALL
tekulu $1.75
lase talituses

ERG
EEST
õjajõudude
juhtkond.
ntme, keda lugedes tekkib
mõni neist on oma maise
aus hävinenud koos Eesti
s on tuhat meie sõjamees-
dlikku meenutust.
tekulu 70 centi
SE TALITUSES

koostatud
asõitu II maailmasõja
v suurteos
asvandikud
sid ja dokumente
aatekulu Kanadas
naadele
tlase talituses

07 korraldati karjalaste rahvusli-
d suvepidustused, mil oli väga
r edu. Aga selle järel kulus
mme aastat enne kui järgmisi
di korraldada. Ortodokslikud ki-
umehed pidasid Soomest juhi-
l haridustööd oma usule ohtli-
ks, mis teatavas ulatuses võis ka
sti õige olla, mistõttu kiriku
lt asuti liitu ründamaa; üks
eester nimetas karjalaste haridus-
d „Suur-Soome kihutustööks
omes ja Vene Karjalas". Selliste
nakute tulemusena vabameelsed
lud lämmati.

Järgneb

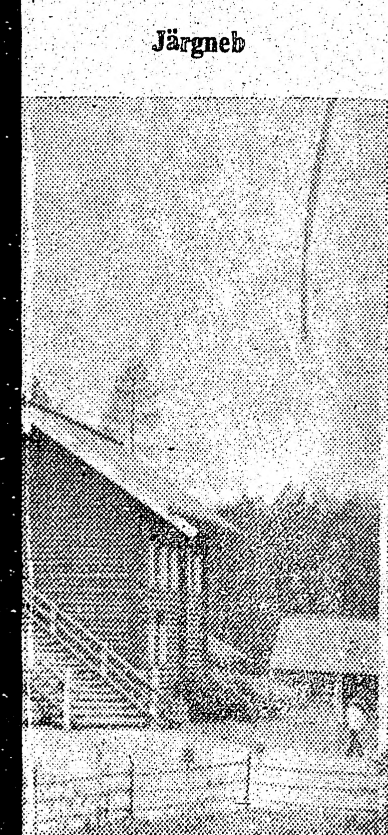

niemel, Nurmeses. Kolme-

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—
I klassi posti ja lennuposti hinnad tellimiskupongil, lk. 3

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

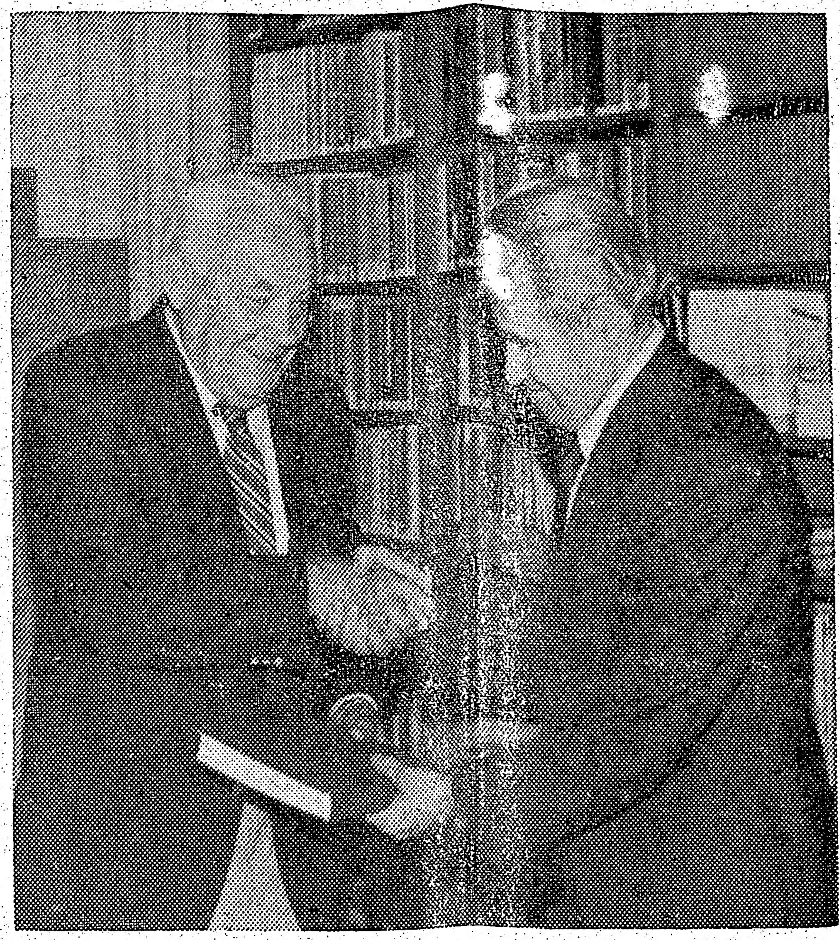

Koguteos „Eestlased Kanadas II" on valmis. Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni esimees Ermi Soomet (vasakul) annab toimetajale Valdu Lillakasele üle esimese autorieksemplari. Foto: Vaba Eestlane

KOMMENTAAR

Võtame osa poliitilisest tegevusest

Sügis on saabunud ja sellega koos tuuakse postkasti mitmedki rahalise toetuse palved. Aeg on muidugi nii valitud, et toetuse andja saab selle aasta lõpuks antud toetussummad järgmise aasta aprillis kirja panna oma tulumaksulehele, et sel viisil riigile minevat maksu veidi vähendada. Nõnda küsivad ka poliitilised parteid endile toetust . . . ja nii mõnigi kodanik annab seda, oma äranägemise järgi kas küll ühele või teisele parteile. Võib uskuda, et eestlased, nii nagu teisedki Ida-Euroopast pärinevad kanadalased, annavad üsna tõhusat toetust föderaalsele konservatiivide parteile.

ANNAME TOETUSE OTSTARBEKALT

Käesoleva artikli peamõte on soovitada neid toetusi anda nii, et neist oleks rohkem kasu meie rahvusgrupile, s.t., et antud toetused P.C. Canada Fund'ile läheksid eestlaste kontosse. Seda ilma, et kulu meile suurem oleks. Kui saadame oma toetused Eesti PC Klubi kaudu siis on see võimalik. Klubi annab summad üle „Ethnocultural Committee of PC Canada Fund'ile", ja see komitee omakorda „PC Fund'ile".

See pika nimega organisatsioon asutati veidi enne möödunud föderaalvalimisi George Eaton'i, T. Eaton Co. abipresidendi eestvedamisel ja konservatiivide partei otsesel toetusel. Komitee ametlik siht on parteile raha korjamine, kuid vähemalt sama tähtis on valijate motiveerimine lootuses, et valija annab oma hääle sellele parteile millist ta on toetanud. Oluline lisasiht on liberaalide suurt, peagu traditsioonilist enamust paljude etniliste gruppide juures vähendada. Näib, ja seda on ka peaminister Mulroney mitmel korral toonitanud, et selle komitee loomine ei kajasta ainult lühiajalist huvi etniliste gruppide vastu, vaid et huvi jätkub ja et PC partei tahab tõsiselt oma kontakte Kanada mitmekultuurilise ühiskonnaga parandada.

Selle komiteega koos töötamine annab meile võimaluse lisakontaktide loomiseks valitsuse juures. Selle eest, et suuname oma rahalise toetuse konservatiivide partei etnokultuurilise komitee kaudu — pigemini kui otse ‚PC Fund'ile — avaneb meile uus tee nii peaministri kabinetti kui üksikute ministrite juurde. Eestlasi esindab komitees Olev Träss koos Mehis Vahtra'ga. On oluline, et juba käesoleval sügisel võimalikult palju selliseid toetusi komitee eesti esinduse kaudu laekub. Saame siis komitee kaudu loodavaid kontakte paremini kasutada nii meie, eestlaskonna üldiste huvidega seoses, kui ka, vajaduse korral, üksikisikute või gruppide murede ja probleemide lahendamiseks.

Ajakirjanduses on juba lühidalt juttu olnud sellest, kuidas saime viimasel momendil teada valitsuse kavast lõpetada ära toetus etniliste õppetoolide loomiseks Kanada ülikoolide juurde. Nii oli ka loodetud toetus Multikulturalismi ministeeriumilt eesti õppetoolile ohustatud. Tänu kiirele tegutsemisele nii etnokultuurilise komitee kaudu, kui Balti õhtul Ottawas, saime lõpuks minister Jack Murta'lt lubaduse, et programmi lõpetamisega oodatakse nii kaua, kuni meie õppetool on oma toetuse saanud, tõenäoliselt viimasel alusel loodava õppetoolina.

Kuna äsja astus aga ametisse uus multikulturalismi minister, Otto Jelinek, siis peame jätkama poliitilist survet. Uus minister pidas oma esimese vastuvõtu Torontos paari nädala eest. Meid esindasid seal Mehis Vahtra ja Elmar Tampõld. Administratiivsed eeltööd ja heakskiidud $300,000. toetuse saamiseks on jõudmas lõpufaasi. Mis siis järele jääb, on poliitilise otsuse tegemine ja raha üle andmine. Selleks on vaja ministri isiklikku poolehoidu ja heakskiitu.

Järgmine meile oluline poliitiline sündmus Torontos on peaminister Brian Mulroney auks peetav õhtusöök Harbour Castle Hilton'is 20. novembril, kus peaminister annab omapoolse ülevaate ja hinnangu oma esimese valitsemise aasta kohta. See võiks olla üpris huvitav. Sinna on kindlasti oodata ka vähemalt Toronto piirkonnast pärinevaid ministreid, nende hulgas ka Otto Jelinek'i. Osavõtusoovist palume teatada Mehis Vahtra'le, tel. 924-4661 tööl, 964-0388 kodus, või Olev Träss'ile, tel. 978-6901 tööl, 656-5387 kodus.

Meie praktiline soovitus ja palve lugejaile, eriti neile, kes on igal juhul valmis konservatiivide parteid toetama, on: kirjutame tsheki PC Canada Fund'i nimele aga saadame selle Eesti Majja, aadressil: Estonian PC Club, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont., M4K 2R6 kust see edasi toimetatakse eestlaste poolse panusena. Oluline on ka lisada toetaja nimi ja aadress, nii et fondil oleks võimalik tulumaksu

(Järg lk. 3)

Kommunistid defensiivis

Maailma suurriikide esindajate kõrval käivad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee istungitel oma mõtteid avaldamas ka väiksemate riikide riigipead ja ministrid, kellede sõnavõttude eesmärgiks ei ole niivõrd päevakorral olevate maailmaprobleemide lahendamine ja inimkonna tuleviku kujundamine, kui just oma riigi spetsiifiliste probleemide esile toomine, oma käitumise õigustamine ja vastaste mahategemine.

Üks sellesse sarja kuuluvaid kõnesid oli Nikaraagua presidendi Daniel Ortega sõnavõtt, mis oli ilmselt mõeldud nende drastiliste poliitiliste sammude õigustamiseks, mis Nikaraagua marksistlik valitsus rakendas oma diktaatorliku rezhiimi tugevdamiseks ning elanikkonna kommunistliku kliki pöidla alla painutamiseks. Nende erakorraliste abinõude raamides võeti Nikaraagua kodanikelt 15. oktoobril kõik nende põhilised õigused, mis on omased demokraatlike riikide kodanikele. Nendeks elementaarseteks õigusteks, mis kommunistlikes riikides ei kehti, on teatavasti sõna- ja trükivabadus, koosolekute korraldamise ja liikumise vabadus ning õigus streikide organiseerimiseks.

Ortegale oli vaja rahvusvahelist foorumit, et oma teguviisi kuidagi põhjendada ning ÜRO Peaassamblee istung pakkus selleks suurepärase võimaluse. Ning Ortega ei raisanud aega ega võimalust oma propagandalaviini vallandamiseks, tungides ägedalt kallale Ühendriikidele ning tembeldades ameeriklased oma agressiivsete kavatsustega ja kommunismivastastele Nikaraagua partisanidele toetuse andmisega kõige kurja juureks. Kõne võis tõenäoliselt mõningaid pahempoolselt häläestatud rezhiimide esindajaid mõjutada, kuid üldiselt jättis see kahvatu mulje, kuna Ortega poolt esitatud argumendid olid otsitud ja hõredad ning neil ei olnud küllalt kaalu, et õigustada täisverelise diktatuurirezhiimi rakendamist Nikaraaguas.

Nikaraagua kommunistliku kliki järsud ja ootamatud dekreedid inimõiguste allasurumiseks, samuti Salvadori kommunistlike mässajate muutunud võitlustaktika, lasevad oletada, et punaste ajatabel kommunistliku korra sammsammuliseks rakendamiseks ei töötanud ettenähtud kujul välja. Marksistlike revolutsionääride plaan võimu üle võtmiseks Nikaraaguas ja Salvadoris oli koostatud klassikalise retsepti järele, mida Moskva on rakendanud kogu maailmas. Samoza parempoolne diktatuur Nikaraaguas kukutati osava propaganda abil ülespiitsutatud keskklassi ja paljude naiivsete katoliku preestrite abil, kellede mõjuvõimu hakati pärast võtmepositsioonide koondamist kommunistide kätte pisitasa likvideerima. Samal ajal levereeriti Kuuba kaudu saabunud N. Liidu abi Salvadori kommunistlikele mässajatele ning esialgu tundus, et kõik areneb ettenähtud plaanide kohaselt ning Kesk-Ameerika langeb tükk-tükilt kommunistide kontrolli alla ja Moskva mõjusfääri.

Nende kavade koostamisel ei arvestatud, et Valgesse Majja võib tulla president, kes näeb need ülevõtmise ja vallutamisplaanid läbi ning hakkab astuma vajalikke samme Ortega ja Castro mahhinatsioonide piiramiseks. President Reagan on vaatamata paljude Kongressi liikmete naiivsusele teinud väga palju kommunistide laiutamistungi piiramiseks Kesk-Ameerikas ning tema toetusel on tekkinud Nikaraaguas tugev vastupanuliikumine Ortega klikile ning Salvadoris on demokraatlike valimiste tulemusena rakendatud ametisse valitsus, kes on võitnud rahva usalduse ning hakanud maad üles ehitama Washingtoni toetusel.

Selline sündmuste käik on sundinud kommuniste ja nende toetajaid oma taktikat märgatavalt muutma. Kuna marksistide plaanid ja nende tõelised kavatsused hakkasid Nikaraagua ja teiste Ladina Ameerika riikide rahvastele üha läbipaistvamalt selguma ning Nikaraaguas tekkis juba valitsuse arvel kriitilisi märkusi, siis oli Ortega sunnitud kiiresti tegutsema ja sulgema nende suud, kes olid võimelised läbi nägema kommunistide pimesikumängu. Ortega süüdistused, et inimõiguste piiramine Nikaraaguas on tingitud Ühendriikide agressiivsusest, ei ole kuidagi põhjendatud, kuna ainult ebapopulaarne diktatuur peab rakendama oma rahva vastu sellised repressaalid nagu need kehtestati Nikaraaguas. Eriti silmatorkav on Nikaraagua kommunistliku valitsuse surve katoliku kirikule, kellega seni aeti paindlikku poliitikat. Nüüd, kus katoliku preestrid on hakanud punaste kavatsusi läbi nägema ja nendele reageerima, on hakatud kirikut pigistama. Esimeseks silmatorkavaks kiriku vastaseks sammuks oli katoliku kiriku ajalehe „Iglesia" sulgemine ja trükikoja paigutamine politsei pideva valve alla.

Mis puutub Salvadori, siis on toetus mässajatele Nikaraaguast tunduvalt vähenenud ning punased ei ole enam võimelised organiseerima suuremaid pealetungi operatsioone. Selle asemel on hakatud panema suuremat rõhku sabotaazhi- ja terroriaktsioonidele, põletamistele, küüditamistele ja mõrvadele — tüüpilistele kommunistide võtetele võimu haaramiseks. Kommunistide desperaatsus on suurel määral tingitud ka sellest, et neil pole enam mingisuguseid väljavaateid oma revolutsiooni läbi viia keskklassi abil, nagu seda tehti Nikaraaguas. Näib, et Kesk-Ameerikas on inimesed kommunismi paremini tundma õppinud kui seda on suutnud teha paljud poliitikud, ajakirjanikud ja mõjuvõimsad ringkonnad Ühendriikides, Kanadas ja Lääne-Euroopas.

Kuid vaatamata paljudele tagasilöökidele ei ole kommunistid Nikaraaguas ja Salvadoris veel alla andnud. Ja mida rohkem nad nurka surutakse, seda desperaatsemaks nad muutuvad. Ja tõenäoliselt ei varise ka kommunistlike mässumeeste vastupanu Salvadoris enne kokku, kui Nikaraaguas kukutatakse valedega ja pettusega võimule tulnud Moskva hüpiknukkude klikk.

K. A.

Suurteose valmimise juures

„Eestlased Kanadas II" teose toimetaja Valdu Lillakase kokkuvõte

21. oktoobril võis Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjon oma koosolekul kergendatud südamega kinnitada, et suur töö on väga väärtusliku tulemusega — koguteosega „Eestlased Kanadas II" lõpule jõudnud. Komisjoni esimees Ermi Soomet surus toimetaja Valdu Lillakase kätt ja andis üle esimese raamatu kõigi komisjoniliikmete allkirjadega, öeldes et „on hea, et toimetaja on visalt vastu pannud kõigile raskustele".

Toimetaja, kes aastate jooksul samase grupi koosolekuil on pidanud sageli muretsema, kuna lubajad kaastöölised ei täitnud antud lubadusi ja sundisid toimetajal uusi tähtpäevi üles seadma, andis seekord rõõmsameelse naeratusega tagasivaatava tegevusaruande.

Ta iseloomustas lõpuspurti: 19. veebruaril (1985) peetud komisjoni koosolekul oli veel viis suuremat käsikirja lõpetamata, 28 artiklit olid täiendamisel ja viimistlemisel. Kümme esimese köite ingliskeelset resümeed lõpetamata ja käesoleva teose resümeede kirjutamine alles algstaadiumis. Valmis käsikirja ja laotud materjali oli 43% ulatuses.

Kui siis anti Wintariost ultimaatum, et 30. septembriks olgu raamat nende laual, kui toetust tahetakse kätte saada.

Siis tundus see raamatu valmis saamine võimatuna.

Kuid toimetaja oli arutlenud olukorda esimehega ja jõudsid otsusele, et tuleb vähemalt proovida. Ka kaastöölised, kes olid alati oma lubaduste täitmise edasi lükanud, mõistsid olukorra tõsidust ja aitasid kõik toimetusele kaasa. Toimetusliikmed olid loobunud nende suvepuhkusest. Raamatu trükkimine lõpetati 23. septembril ja juba 27. septembril saadi köitekojast esimesed viis eksemplari, ning suudeti täita Wintario nõudmine. Nüüdseks on ka toetus juba saabunud.

V. Lillakas ütles, et ta tunneb tänulikkust rohkearvulisele kaastöölistele, nimetades ainult kahte:

KEAK esimees Ermi Soomet aitas viimastel kuudel täie jõuga toimetustööle kaasa, töötades kuni kümme tundi päevas.

Korrektorina oli Karl Vaikla kogu oma jõuga viimase tunnini trükkimise juures, kontrollides korrektuuripoognaid. Kaastöölised ja komisjoni liikmed on töötanud väga üksmeelselt aastate jooksul.

Toimetaja andiski statistilisi andmeid saamisloo juurde. Ta ütles, et koguteose eeltöödega alustati 1978. a. sügisel — sellega raamatu valmimine nõudis 7 aastat. Teose sisu kirjutamisega on tegelenud vähemalt 150 isikut, neist on iseseisvaid autoreid 46, lisaks informatsiooniandjaid 30 ja kümmekond fotograafi. Siia lisanduvad veel Toronto eesti organisatsioonide kontakti-isikud (60), eesti seltside esindajad ja mitmed teised.

Ta toob näitena töötempost, kuidas Peeter Kopvillem koostas II köite resümeed otse rekordilise ajaga.

Isikunimede registri koostamisega olid tegevad Ermi Soomet ja Lilian Puust;

see tehti kolme nädala jooksul ja selleks kasutati raali.

Toimetaja tõi veel näiteid kuivõrd on kasutatud töökohal olnud telefonikõnede ja paljundamise võimalusi, millega üks kanada suurettevõte on üsna tublisti toetanud „Eestlased Kanadas II" projektile kaasa.

Nüüd on toimetaja nagu äkki tööpingest vabanenud ja võib juba naeratades vaadata tagasi seitsmeaastasele pingsale tööle. Ta usub, et valminud teos on „üheks kasulikuks lüliks eesti kultuuri rikastamisele Kanadas."

☆

„Eestlased Kanadas II". Ajalooline koguteos. Toimetaja: Valdu Lillakas, toimetuse kolleegium: Peeter Kopvillem, Eino Kuris, Alfred Kurlents, Lilian Puust, Ene Runge, Ermi Soomet ja Karl Vaikla. Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni väljaanne, Toronto 1985. 499 lk.

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega jaanuarist kuni juunini 1985 alljärgnevad kaasmaalased:

Eesti Organisatsioonide Liit Läänerannikul, Eesti Õpetajate Ühing Kanadas, Ehatare, Londoni Eesti Selts, Thunder Bay Eesti Selts, Toronto Eesti Ühispank.

Arno Aarma, Montreal, Que., V. Alajaan, Martin Alaots, Vancouver, B.C., Mihkel Alas, B. Alvet, Elss Anderson, London, Ont., Hilja Annus, Calgary, Alta, K. Ardam, J. Arenberg, Ida Areneem, Lydia Aruvald, Evald Aruvald, Mari Aser, Montreal, Que., Maret Aun, Aarne Aus, V. Avarlaid.

Anita Betzen, Stayner, Ont.,

M. Eelnurme, Ham., Ont. Hilda Eerme, K. Elias, Ants Elken, Mati Epner, L. Ernits.

Maie Gray, Listowel, Ont., Shirley Grycan.

Mihkel Hansen, Markus Hess, Harry Hiis, Arnold Himma, Dundas, Ont., M. Hindre, Telma Holmberg, R. Holsmer, August ja Lidia Hütt.

I. Igav, E. ja W. Jaaku, London, Ont. Uno Jaason, Burlington, B. Jostman, Niag. On The Lake, Ont., Liis Juske, Ilmar Jõgi, Waterloo, Ont., Kalju Jõgi, Lembit Jänes, King City, Ont.

E. Kaju, Ferdinand ja Asta Kaljuste, Truuta Kaljuste, Lasalle, Que., Malle Kaljuste, Lasalle, Quebec, Ed. Kalkun, Vancouver, B.C., Peeter Kallaste Ridetown, Ont., Victor Kangro, Victoria, B.C. Woldemar Kangro, Kitchener, Ont., August ja Imbi Kangur, Bramalea, Ont., Dr. Leo Kann, pr. ja hr. H. Kannel, Bramalea, Ont., Arnold Kapp, Astra Karro, Adele Kasemets, N. Kasemets, Windsor, Ont., S. Kask, Gustav Kaster, K. Kattai, Alice Kattemaa, Kalju Kaur, Avo Kittask, Jaak ja Marta Kivik, Olev Kivioja, Winnipeg, Man., M. Kivistik, Sudbury, Ont., J. Klaas, Irmgard Knuude, Silvia Kolaczek, Kingston, Ont., August Kolga, Lembit Kolk, J. ja I. Kont, New Glasgow, N.S. Helga ja Arnold Kontus, Jaan Konze, Tiit Koplimägi, Arnold Koppa, Winnipeg, Man., Alex ja Anette Koppel, Karl Koppel, Brownsburg, Que., H. Korb, Burks Falls, Ont., August ja Liivia Kore, Härm Kore, Kaarel D. Krabi, Felix Krabi, Gerta Kruusi, Elna Kungla, V. Kurol, St. John, N.B., Alfred Kuus, K. Kõrgesaar, Keswick, Ont., Maria Kägu, Ham., Ont., Hilja Kütt, Veronika Köbler, Kitchener, Ont.,

Vilma Landers, Burlington, Ont., Mihkel Leemet, Arvo Lehari, V. Leinveer, Ham., Ont., Salme Leis, R. W. Leitham, Dorval, Que., Hella Leivat, Woldemar Lember abik., Kitchener, Ont., T. Lepik, Elmar Liivet, Risto Liivoja, Enn ja Linda Lillakas, E. Lilleberg, Herbert Lillies, St. Cath., Ont., E. Lindaja, Ham., Ont., G. Lindström, H. Linnard, Sudbury, Ont., Riina Lipp-Reinik, William Lohuaru, Barrie, Ont., Karl ja Laine Loorand, Elfriede Loosberg, G. Lootus, Jako ja Maret Luide, H. Luks, Hans Lupp, Jaak Lupp, Maiki ja Mart Lupp, Thornhill, Ont., Hilda Luukas, Sutton, Ont.

Karl ja Herta Maasik, pr. ja hr. E. J. Mägi, Calgary, Alta, E. ja L. Maldre, Linda Mankio, dr. Maldus Marits, W. Wancouver, B.C., Reet ja Jaanus Marley, Edgar ja Renate Marten, Peter Martin, L. Mijal, L. Müüripeal, Vancouver, B.C., H. A. Mänd, Aino Müllerbeck.

Adele Neivelt, Helmut Niidas, Magda Niitenberg, Harald Normet, Dundas, Ont., August ja Lydia Nurm.

Lk. 7

MISED

IOONID

alida, kui olete
, olete 18-aastane
ete
ahemikul 3. sep-
35 või
iin, aga olete
l Toronto linnas.
kantud valijate
a.
kelle nimi on
te nimekirjast
des erilise valimis-
täites vastava
tuspunkti ametniku
dokumendid on

kodakondsuse 24.
kvalifitseerite
a erilise valimis-
olmainitud
tõendavad doku-

õigust *
atud *
äratud valimis-

t nende nõuete
tada $2.000.00
gistusega.
valimiste seadus-

TORONTO

ur Lismer otsis samuti t ja intellektuaalset loomin- väljendust looduse vormide Temale oli kunstilooming maastike ja objektide kirjel- e, vaid loodusesse sisse ela- ning selle tunnetuse edasi ne. Tema inspiratsioon kul- rus 1951. aastal British Co- ürglooduse avastamisega. püüdnudki traditsionaalseid d" looduse motiive kirjelda- id meisterliku vormitunnetu- sitas ta ürgseid, tihti isegi lseid looduse vorme, kasuta- sist, vahel koguni rasket ko- Lismer oli suur kunstitead- edendaja, uskudes et aina n loodusest eemalduvad lin- nesed saab looduse juurde viia ainult neid juba lapse- t peale loodust nägema ja na õpetades. Sellisena oli ta ning hinnatud kunstipeda- ja organiseerija.

neri 96 numbrist koosnev anek tiitliga „Canadian jung- saldab maastiku- ja looduse- mitmesugustes menetlustes vis kui ka monokroomis. r Lismer suri 1969. a. 84- ena.

itused jäävad avatuks Toron- uni 24. novembrini.

rimad veinitootjad

NDON — N. Liit on maa- suuruselt kolmas veinitootja, edes Itaaliale ja Prantsusmaa- eldakse äsjailmunud „World of Wine". N. Liit produtsee- 500 miljonit liitrit veini aas- taalia 7,700 ja Prantsusmaa miljonit liitrit.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

9. ja 10. nov.
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

16. ja 17. nov.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

St. Catharines'i uudiseid

22. septembril 1985. a. pidas St. Catharines'i Eesti Selts erakorralise peakoosoleku Kohal oli hulgaliselt seltsi tegevliikmeid. Valiti uus Eesti Seltsi juhatus järgmises koosseisus: esimees: H. Mölder, juhatuseliikmed: M. Borgström, A. Jostman, H. Kramer, A. Altosaar, H. Hänilane, A. Silla. Revisjonikomisjon: J. Eichenbaum, E. Miil ja E. Piil.

Koosolek peeti rahvuslikus vaimus ja uus juhatus alustab tegevust, et kokku seada tegevuskava St. Catharines'i Eesti Seltsi juhatus järgnevaks tegevusaastaks.

Massaazh-teraapia
Leili Terts
Reg. M.T.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL
Tel. 757-8679

Loodusõnnetusi N. Liidus

MOSKVA — Tugev hurrikaan tabas N. Liidus Murmanski linna, kus asub N. Liidu põhjalaevastik. Torm purustas paljusid maju ja kommunikatsiooniliine. Inimohvrite kohta puuduvad andmed.

Ööl vastu 14. oktoobrit leidis Tadzhikistanis aset tugev maavärin. Selle järelkaja oli olnud tunda kogu vabariigis, ka Uzbekistanis ja Kirgiisias. Maaväringu keskpunktis ulatus tõugete tugevus 8 pallini Kairakkumi linnas ja selle ümbruskonnas. Maavärina tagajärjel purunes tehaseid ja elamuid, kannatada said ka inimesed. Maavärinast puudutatud keskkonnas oli olnud 7 järsku maa-alust tõuget, millega kaasnes tugev mürin. Maapinna kõikumist oli veel kaugel tunda.

Loodusõnnetus ei olnud tulnud eriti ootamatult. Sagedased ilmamuutused, vihm ja lumi segamini, ootamatu külmenemine ja inimeste enesetunde halvenemine olid hoiatanud, et seisniline torm oli tulemas. Kannatada saanute abistamiseks võeti kasutusele erakorralisi abinõusid.

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

241-kilogrammine kõrvits

HALIFAX — Maailma suurima 241 kg raskuse kõrvitsa kasvatas tänavu Michael Hodgson Nova Scotias. Endine maailmarekord 223 kg ületati eelmisel aastal, kui Norman Gallagher Washingtoni osariigis kasvatas 277 kg suuruse kõrvitsa.

Kommentaar

(Algus lk 2)

vähendamise kviitung hiljem välja saata.

Juhime tähelepanu sellele, et nn. „political contribution tax credit" võimaldab kuni $100 toetuse eest tagasi saada 75 prots. antud summast. Toetus üle saja dollari annab 50 prots. tagasi. Niisiis, näiteks $100 suurune toetus PC Fund'ile läheb andjale maksma ainult $25 ja $200 suurune toetus $75.

O.T.

Pooltühjad kummid - kulukas lõbu

Jutuajamine Ontario Transportenergia Säästuprogrammi juhi dr. Vello Sootsiga

Kui Ontario elanikud uuendavad oma sõidukijuhtimislubasid, antakse neile tasuta kaasa praktiliste juhendite voldik, mis loetleb terve rea energiat säästvaid tegureid ühenduses sõiduki juhtimise ja mehaanilise korrashoiuga. Vähesed eestlased teavad, et selle voldiku koostamisel on mänginud määravat osa dr. Vello Soots, Ontario Transport- ja Sideministeeriumi juures asuva Transportenergia Büroo juhataja.

„Vaba Eestlane" usutles eesti ühiskonnas tuntud Lembitu maleva skautjuhti ja metsaülikooli organiseerijat, et lehe lugejaskonda informeerida ühest tänapäeva maailma akuutsemast probleemist — energia.

Dr. Vello Soots

Millal alustasid tööd ministeeriumis energia alal ja mis ajendas Ontario valitsust alustamaks taolist uurimist?

See algas 1978. aastal, üldise energiakriisi aegu. Kuna transport sõltub energiast, eriti õlist, mis omakorda on kallis ja mille varud pole ammendamatud, siis leidis valitsus olevat olulise välja töötada energia säästuprogrammi, mis hõlmas olemasolevatest allikaist pärineva energia efektiivset kasutamist ja lisaks sellele ka alternatiivsete kütuste määritlemist, mis võiksid asendada õlile baseeruvaid sõidukite ja veokite kütuseid.

Kuidas toimus säärase programmi kujundamine?

Esimesed kaks aastat kulusid programmi väljatöötamiseks. Põhjaliku uurimistööga tuli määritleda, millised tegurid mõjutavad kõige enam energia efektiivset kasutamist. Põhiliselt tugines programmi kujundamine teaduslikel uurimusil, mis siis „tõlgiti" elanikkonnale arusaadavasse keelde nende tegelikuks rakendamiseks. Lõplik programm nimega „Transportenergia käitlemise programm" (Transport Energy Management Program), mida me praegu edukalt rakendame, koosneb mitmest alaprogrammist, nagu „Teenistujate ühistransport", „Telekonverentsid", „Sõiduki juhtimine-korrashoid — energia säästutegur", sama programm veoautodele, „Alternatiivsed kütused" ja „Linnade liiklusvõrgu kavandamine".

Võibolla käsitleksime neid programme eraldi?

„Teenistujate Ühistranspordi" programmis me töötame koos firmade ja asutustega, pakkudes neile näiteks raali programme võimaldamaks firmadel organiseeridu ühistransporti oma teenistujatele. Asutasime ka parkimisväljakute võrgu väljaspool Torontot, kuhu ühistranspordist osavõtjad pargivad oma sõidukid ja kasutavad ainult üht tööle sõiduks. Lisaks kütuse säästmisele leevendab see programm ka parkimise probleemi suurtes keskustes.

Mis puutub ametireiside asendamist telefoniliste konverentsidekoosolekutega, siis oli see meie idee. Bell telefon suhtus sellesse algul väga jahedalt, ent on nüüd selle täiesti omaks võtnud. Meie pakume firmadele ja asutustele informatsiooni sääraste konverentside organiseerimiseks. Olemasolevail andmeil vähendab see moodus kulukaid ja energiat nõudvaid ametireise 50 protsendi võrra.

Energia sääst olenevalt sõiduki juhtimisest-korrashoiust — mis on sul selle kohta öelda?

Uurimistöö sellel alal oli väga põhjalik. Oleme sellel alal avaldanud palju voldikuid ja käsiraamatuid. Näidanud filme ja pidanud vastavasisulisi loenguid ja seminare. Lisaks individuaalsõitjaile töötame koos firmadega, millel on suured autopargid. Umbes 380 autopargi mänadzheri on osalenud neil seminaridel ja olemasolevail andmeil on aastane kütuse kulu neis firmades alanenud 10 protsendi võrra. Sama kehtib ka veoautode kohta.

Saaksid sa nimetada mõnda tähtsamat energia säästu- või kulutegurit?

Informatsioon selle kohta on saadaval vastavasisulistes voldikuis kõigis sõidukijuhtimise lubade büroodes. Kõige huvitavam avastus oli siiski see, et 80 protsenti Ontario autojuhtidest sõidavad pooltühjadel kummidel. Õige rõhk kummides võib säästa kuni 5 protsenti kütust.

Mootori korralik „timmimine" võib säästa kuni 10 protsenti kütust. Üle sajakilomeetrilise tunnikiiruse juures iga lisa kilomeeter kiirust tähendab ühe-protsendilist kütuse lisakulu. Aga nagu öeldud on kõik see informatsioon saadaval.

Oleme eriti uhked kaheksaköitelise seeria üle, mis käsitleb kõiki diiselmootoritega ühenduses olevaid energia säästuprobleeme. See seeria on leidnud elavat kasutamist transportfirmade poolt.

Alternatiivsed kütused — sellest tahaks küll enam kuulda?

Alustasime propaaniga, kuna vastav tehnoloogia oli juba saadaval, eriti Euroopas, kus seda kütust oli veokites kasutatud juba paar aastat. Ka oli propaani Ontarios külluses ja seda müüdi odava kütusena USA-sse. Soovitasime valitsusele mitte rakendada 20-protsendilist maantee-maksu, millega ka nõustuti. Kõige selle tulemusena on propaaniga sõitvate autode kütuse kulu umbes 65 protsenti bensiiniga sõitvate autode kulust. Praegu on igas autofirmas propaaniga sõitvad autod saadaval ja Ontarios on 1400 propaani müügikohta võrreldes 1000 diiselõli müügikohaga.

Isiklikult on mul pisut kõhe tunne teades, et mu autos on kõrgrõhu all gaasipaak.

See on vale arusaamine. Propaani paagid on väga tugeva konstruktsiooniga. Kui näiteks ettenähtud rõhk paagis on 200 naela, siis on see tavaliselt ehitatud 1400-naelalisele rõhule. Õnnetuste korral pole propaanipaagid kunagi purunenud, küll aga bensiinipaagid. Esialgsed probleemid kütte torustikuga (eriti jätkukohad) on ka lahendatud ja inspektsiooni protseduurid välja töötatud.

Mis oleksid teised alternatiivkütused?

Maagaas ja metüülalkohol. Mõlemate puhul oleme teinud edusamme. Hetkel on meil 40-sõidukiline katseautode park, millega uurime metüülalkoholi ja bensiini segu (10%) potentsiaali kütusena. Isiklikult uurisin põhjalikult võimalikku vesiniku kasutamist kütusena. Paraku on see hetkel raskelt rakendatav vesiniku täiesti erinevate põlemisomaduste tõttu, milleks olemasolevad sisepõlemismootorid pole sobivad. Jälgime ka elektrienergiaga töötavate autode uurimisprogramme, mis on mõnetigi paljutõotavad.

Kunagise Toronto ülikooli õppejõuna oled sa ju põhiliselt akadeemik. Kuidas meeldib sulle administratiivne töö?

See on põnev. Püüan loomulikult olla kursis kõigi teaduslike aspektidega meie töös. Töötame koos mitme teise organisatsiooniga nagu ülikoolid, autotööstus, omavalitsused ja eelkõige Ontario Energiaministeerium, mis koordineerib kõiki valitsuse energiaprogramme. See on huvitav, rahuldust pakkuv töö, eriti kui tunned, et oled suutnud midagi teha ühe tõsise probleemi osalisekski lahendamiseks või leevendamiseks.

O. K.

Kassett „ESTO '84 Toronto"

Pikemat aega, kui eelmistel kordadel on võtnud aega ESTO-pidustuse mälestuväljaannete valmistamine. Teated kahe mälestusalbumi ilmumisest viitavad, et enne aastalõppu, jõulupühadeks peaks koguni kaks sellist kaunist kinketeost ilmuma.

Esimesena ilmus siiski Stokholmi Eesti Raadio saateist koostatud mälestuskassett „ESTO'84 Toronto", mitmest lähiraadio programmist kokku seatud üle tunni ajaline ülevaade sündmusist, nagu seda anti Stokholmi ümbruskonna eestlastele.

ESTO'84 ajal viibisid Torontos mikrofonidega Eesti Raadio Stokholmis reporterid Adolf Mossin ja Friedrich Luksep. Need reporterid olid igal üritusel ja väga uudishimulikud küsitlema ürituste korraldajate arvamusi nende sihtidest, aga samuti külastajate muljeist ja korduvalt ka sellest, mida nad arvavat, et selline demonstratsioon võiks Eestile kasu tuua. Need on väga erisugused vastused olenevalt vastaja vanusest. Raadiosaates on teadustaja Alex Milits lisanud oma kommentaare.

Kuulajaile aga meenutavad need kaks kassetikülge pidustusenädalat suurema osa üritustega, mille sissejuhatuses laulab Stokholmi Eesti Noortekoor Jaan Seimi juhatusel. Edasisel saatel on muusikalist tausta, aga rohkem rahvasuminat, kui mikrofon on avatud sündmuse keskel. Sel taustal on saadud mitmeid väga olulisi vastuseid teatrilavastuse kohta Lydia Vohult ja dr. R. Toilt, rahvuskongressi osas L. Savilt, H. Lupilt, P. Einolalt jt., mida on väärt nüüd, kui resolutsioonid on jälle ununemas, meelde tuletada; eriti huvipakkuvad on mõtted Eesti Vabadusfondi organiseerimise ja selle rakendamise ümber, mis vajab ükskord selle algatuse lahendamist, et see tõesti oma eesmärki täitma suudaks hakata, et eesmärk üks miljon dollarit saavutatakse.

Kirjastus Välis-Eesti ja EMP poolt väljaantud kassett kuulub osana 1984. aasta sündmuste juurde, sel on südantsoojendav mõju, kui kõrvades kogu tegevus läbi elatakse, silmadele pole seni veel midagi olnud pakkuda.

H.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi'

Hambaraha ESTO-88'le sõiduks

Gaidlipkonna „Põhjala Tütred" jõululaat tulvil ostjaist

Jõuluhooaeg Torontos algas käesoleval aastal varem kui kunagi enne. Isegi Suur-Toronto jõulurongkäik pole veel toimunud. Seda loetakse üldiselt kaubandusliku jõuluperioodi alguseks. Avapaugu tegid seekord Toronto eesti gaidid, täpsemalt öeldud gaidlipkond „Põhjala Tütred".

Nende jõululaat avati publikule möödunud pühapäeva keskpäeval. Aeg ja koht oli gaididele omaselt leidlikult väljanuputautd. Koht: Eesti Maja keskmine saal kahe näituse vahel. Suures saalis moeja väikeses saalis kunstinäitus. Laada lahtioleku aeg: enne näitusi ja näituste ajal.

Pikkadele laudadele oli väljapandud igasuguseid esemeid, mida sobib osta kinkimiseks ja iseendale tarvitamiseks. Siin leidus söödavat küpsetamiskunstist, hulgaliselt keediseid, mitmesuguseid näputöö esemeid nii tekstiil- kui ka puutöö valdkonnast, küünlaid, jõulupuu ehteid, pühadekaarte, nukke ja palju muud.

Ostjaskond liikus piki saali, vaadeldes, imestades ja ikka ja jälle ostes.

Laudade taga müüjateks lipkonna vormis liikmed või tüdrukute emad.

Kes vajas jalapuhkuseks tooli või kohvitassi jaoks lauda, leidis ka selle. Üks saali nurk oli varutud väsinud ostjatele või sõpradele kohtamiseks.

Kohtame askeldavate „ärikundede" keskel rõõmsameelelist lipkonna juhti ngdr. Margot Nortmaa'd. Küsime, kuidas see asi kõik algas.

Margot ütleb, et pärast idee tekkimist alustati jõululaada eeltöödega möödunud kevadel.

Igaüks aitas jõudumööda ja oma oskuste kohaselt esemete valmistamisele kaasa. Tegijaiks olid tüdrukud ja juhid, emad ja isad. Osteti materjali ja lasti näppudel hoolikalt käia. Innukas lipkonna juht ei suuda küllalt kiita oma üksuses tekkinud kambavaimu jõululaada läbiviimisel. Igaüks tegi midagi, igaüks oli pühapäeval kohal, et näha oma silmaga eesti publiku suhtumist ettevõttesse. Ja see suhtumine oli ülihea. Pärast paaritunnilist äritsemist oli pool kaubast müüdud ning õhtupoolik alles ees. Rahva vool aga jatkus.

Linikuid müüv ema arvab aga siiski, et ürituse õnnestumisele aitas kaasa agar lipkonna juht ise, kuigi ta ei taha seda tunnistada. Kuidas ka ei oleks, käesoleva aasta jõuluhooaeg Torontos on avatud gaidlikult.

Lõpuks veel üks küsimus uudishimulikult ajalehemehelt: mida tehakse jõululaada sissetulekuga?

Margot Nortmaa ütleb, et see läheb fondi, mida kasutatakse osavõtuks ESTO '88 Austraalias.

Kuigi ESTO asukoht on juba teada, pole veel selgunud skautide ja gaidide maailmalaagri küsimus. Viimaseid on korraldatud ühenduses estodega, kuid on olnud ka erandeid. Näiteks Baltimore ESTO '76 ajal ei toimunud Ühendriiges noorte maailmalaagrit.

USA'ski pangad raskustes

WASHINGTON — Pankade kokkuvarisemine pole ainult Kanada majanduslik nähe, veel rohkem on neid USA's. Federal Deposit Insurance Corporation tegi teatavaks 12. oktoobril, et kaks USA panka muutusid jälle maksujõuetuiks, tõstes aastase üldarvu 90-le.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $45.—,	kokku $107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $23.—,	kokku $57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $11.50,	kokku $29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $49.—,	kokku $111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $25.—,	kokku $59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $13.—,	kokku $31.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-s LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19....... Tellimise katteks lisan $.......... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (**Raha saata ainult tähtkirjas**).

Nimi ....

Aadress ....

....

....

....

Mälestame leinas kallist perekonna lähedast sõpra

EMILIE KÄÄRAMEES't

KONSTANTIN KÜNG abikaasaga
TÕNU KÜNG perekonnaga
AUGUST NURM abikaasaga

Õilsad mälestused Sinust
jäävad meie südameisse.

TAEVASE ISA KUTSEL LAHKUS MEIE ARMAS,
ASENDAMATU MAMMA

EMILIE KÄÄRAMEES

Sündinud 18. jaanuaril 1891 Hiiu-Käinas
Surnud 2. novembril 1985 Mississaugas

Sügavas kurbuses

tütar HELLA LEIVAT
tütrepoeg LAAS LEIVAT abikaasa ELLENI ja
laste RISTO ja MAAJAGA

Jumal on Sind kutsunud.
Ja tõotus on Sinule kinnitatud.

Armast

EMILIE KÄÄRAMEES't

mälestavad leinas

SUSY ja JULIUS VANASELJA
ANU SÕRRA perega
TOOMAS VANASELJA perega

Südamlik kaastunne perekond KEERMALE nende ema, vanaema, vana-vanaema ja ämma

ELSA JUUDAS'e

surma puhul

ERNA RUUTELMAN

Lugupeetud ja armast seltsi liiget

ELSA JUUDAS't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Ootamatult lahkunud armast

ELSA JUUDAS't

mälestavad leinas

AINO ASSOR
LAINE PANT
LEIDA TALU
JUTA ILVES

Kauaaegset nõukogu ja juhatuse liiget

JAAN HION'it

mälestavad leinas

„Jehoova on mu karjane,
mul pole midagi puudu".
Psalm 23:1

PEETRI KOGUDUSE ÕPETAJAD,
JUHATUS ja NÕUKOGU

Armast vilistlast

ENDEL MÕRU't

sündinud 5. novembril 1905 Eestis
surnud 2. novembril 1985 Lõuna-Kalifornias

mälestab leinas

KORPORATSIOON VIRONIA

Täname väga sugulasi, sõpru ja tuttavaid, kes meie isa

IVAN KASE

matusetalitusest osa võtsid ja rohkete lilledega tema kalmu kaunistasid. Väga suur tänu praost Lepikule, laulukoorile ja organistile.

Teid kõiki tänades

MEENI ja ENN abikaasadega

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo

3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 10. nov. kell 1 p.l. koguduse igaaastane LOTERII. Jumalateenistust sel pühapäeval ei ole.

Pühapäeval, 17. nov. kell 11 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 24. nov. kell 4 p.l. SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga. Teenivad õp. Elmar Pähn ja koguduse õpetaja. Laulab koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel.

Koguduse segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õhtul kiriku saalis.

Pühapäevakool igal pühapäeval jumalateenistuse ajal ja leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Piiblitunnid kell 3 p.l. iga õhtupoolse jumalateenistuse eel.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 8 õhtul.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

383 Broadview Ave.
Tel. 465-0639

Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488

„VABADUSE KUULUTUSE"

Pühapäeval, 10. nov. kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11.00 homm. lastele.

Kell 11.00 homm. JUMALATEENISTUS, kõneleb K. Raid, naistrio.

Kell 6.00 õ. KODUSAARTE-ÕHTU, kõneleb dr. A. Proos Vancouverist, laulab „Saarte koor". Solistid H. Sepp ja V. Tali. Kohvilaud.

EELK PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848

Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 10. novembril kell 11 hommikul. Teenib õp., E. Heinsoo. Pühapäevakool. Leeritund kell 10 homm. Pärast jumalateenistust PIIBLITUND kirikus: Periood vanast Testamendist Uueni — 400 aastat vaikust. Peab õp. E. Heinsoo.

Jõulu-laua piletid 7. detsembriks saadaval uues esikus.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 17. novembril kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul. Laulab Cantate Domina dr. R. Toi juhatusel. Koor esineb esmakordselt uutes talaarides. Kohe pärast jumalateenistust Cantate Domino „Muusikaline pärastlõuna". Esinevad koor ja instrumentaalsolistid. Kohvilaud. Kõik kutsutud!

SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUSED pühapäeval, 24. novembril kell 11 hommikul — solist Avo Kittask, ja kell 6 õhtul. Armulaud. Teenivad mõlemad õpetajad.

LEERIÕPETUS on alanud. Võimalik veel käesoleva klassiga ühineda jägmisel paaril pühapäeval. Leeriklass kell 10 hommikul.

Õp. Andres Taul on Fort Lauderdale'is 5.—15. nov. Koguduseliikmeil pöörduda sel ajal õp. E. Heinsoo poole.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30 hommikul. Pühapäevakool samal ajal. Pühapäeval, 10. novembril teenib usuteaduse üliõpilane Ando Kass.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EESTI SEITSMENDA PÄEVA ADVENTKOGUDUS

804 Broadview Avenue

(ailmaaraudteejaama vastas Eesti Maja poole). Abijutlustaja telefon 626-3417.

Laupäeval, 9. novembril piiblitund kell 9.30 hommikul JUMALATEENISTUS kell 11hommikul. Linda Trallalt valguspildid ja ettekanne. Muljeid Aafrikast misjonärina. Kõik tere tulemast!

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 10. nov. kell 2 p.l. pühapäevakool lastele ja piiblikool täiskasvanuile.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, laulavad Ülo Lindström ja Raul Pumber. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Toomas Rüdmik.

Kolmapäeval, 13. nov. kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Laupäeval, 16. nov. kell 6 õ. koguduse aastapäeva tähistamine. Vaimulik kava kohvilauas.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8 kiriku kantseleis.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

R R 5, Orangeville, Ontario

Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühapäeval, 17. nov. kell 2 p.l. SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Surnute mälestamine. Teenib ja jutlustab praost E. Lepik. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laulehed.

Leinateateid

New Yorgis suri 12. augustil Leida Berg, sündinud 10. mail 1899 Vändras.

Rootsis Olofströmis suri 4. septembril Elmiire Aalde, sündinud 13. septembril 1902 Riidajas.

Rootsis Lundis suri 22. augustil Erna Pääbo, sündinud 25. detsembril 1894 Tallinnas.

Rootsis Västervikis suri 7. augustil Evald Kaasik, sündinud 1925, Läänemaal.

Rootsis Malmös suri 13. augustil Marie Sander, sündinud 1903 Pärnus.

Rootsis suri 18. augustil Anastasia Lossman, sündinud 1907 Kuressaares.

Rootsis Nyköpingis suri 22. augustil Arvid Lepik, sündinud 1928 Kuressaares.

Etnograafiline pärastlõuna tulemas

EESTI ETNOGRAAFILINE RING KANADAS „ETNOGRAAFILINE PÄRASTLÕUNA" toimub 17. nov. algusega kell 3.00 p.l. Toronto Eesti Maja suures saalis. Ringi talvise tegevusperioodi algusest kuni siiani on aeg imekiiruse ja suurte askeldustega lennanud, ning kätte on jõudnud Ringi traditsiooniline sügisene „Etnograafiline pärastlõuna."

Virgad käed on suve jooksul valmistanud kauneid esemeid nii näituseks kui ka loteriiks. Möödunud sügisel toimunud puutöö- ja kevadise tepptekkide kursuste lõputööd astuvad esmakordselt rahva ette. Vaatame, kuidas kellegi fantaasia on töötanud. Eeskavas muidugi rahvuslikku ja kaunist, luulet, leelot, laulu, pillimängu ning muud tõsist ja lõbusat.

Kuna rahvakunst on igale rahvale südamelähedane varandus, loodame selgi korral sellest lugupidajate rohket osavõttu rõõmustamaks silma ja südant. Veetmaks kaunist pühapäeva õhtupoolikut.

Näituse ettevalmistusega rööbiti kulgeb kirivöö kudumise kursus, millest osa võtavad 17 Ringi liiget pluss väljastpoolt osavõtjad. Õpilased on jaotatud parajatesse rühmadesse ning heaks ja kannatlikuks õpetajaks on Marianne Lenk, kes ise hulga aastid tagasi Ringi esimesest vöökudumise kursusest osa võttis. Siis oli õpetajaks Kihnu noorik Tiiu Kase. Nii on tollelt esimeselt kursuselt kaks head kudujat järele jäänud, Marianne Lenk ja Susanne Kolga. Loodame tulevikku kudujaid ka käesolevalt kursuselt.

Ringi sügisperiood lõpeb 5. detsembril kena jõuluõhtuga. Ringi kaudu on veel saada 6 Helmi Kurriku raamatut, EESTI RAHVARÕIVAD. Kõikides küsimustes helistada tel: 438-6500.

Teadaanne

Tallinna Kaarli Gümnaasiumi õpilaste kokkutulek toimub 13. novembril kell 7 õhtul Tartu College Master's restorani ruumis. (sissekäik Bloor St. W. hoone idanurgalt 2. korrusel). Informatsiooniks helistada Arvo Lehari telefon (416) 425-3953.

Teadaanne

Eesti Õpetajate Ühingu koosolek, koos kohvilauaga, toimub 17. nov. s.a. Eesti Maja kohviku ruumis kell 1.30. Referaat.

Palutakse kõikide pedagoogide osavõttu!

Juhatus.

Muutis meelt

Winlanton, Inglismaa (AP) — Mary Armstrong'il, kes emigreerus USA-sse 65 aastat tagasi, tekkis soov lõpetada oma elupäevad oma isamaal. Ta isegi kirjutas Inglise kuningannale ja palus temalt sissesõiduviisat. Kaheksa kuud pärast Kaliforniast lahkumist on ta oma sajandal sünnipäeval läbinisti tüdinenud oma sünnimaa külmast ja vihmasest ilmastikust ning igatseb tagasi päikesepaistelisse Kaliforniasse.

Murray E. Newbigging Ltd.

Matusebüroo

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimisel. Osavõtlik mõistmine ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8862

... CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

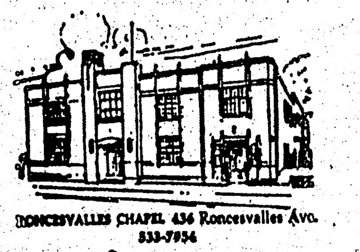
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7934

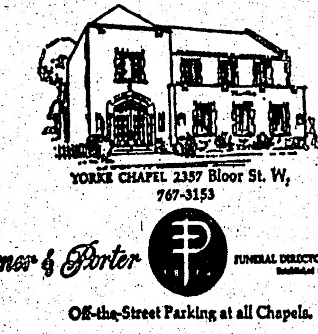
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W, 767-3153

Turner & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine. Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

graafiline …stlõuna tulemas

…ETNOGRAAFILINE RING …AS „ETNOGRAAFILINE …LÕUNA“ toimub 17. nov. … kell 3.00 p.l. Toronto Ees…suures saalis. Ringi talvise …erioodi algusest kuni siiani …mekiiruse ja suurte askel…lennanud, ning kätte on … Ringi traditsiooniline sü… „Etnograafiline pärastlõu…

…l käed on suve jooksul val…d kauneid esemeid nii näi…ui ka loteriiks. Möödunud …toimunud puutöö- ja keva…ptekkide kursuste lõputööd … esmakordselt rahva ette. …, kuidas kellegi fantaasia …anud. Eeskavas muidugi …kku ja kaunist, luulet, lee…u, pillimängu ning muud … lõbusat.

… rahvakunst on igale rahva…melähedane varandus, loo…elgi korral sellest lugupida…ket osavõttu rõõmustamaks … südant. Veetmaks kaunist …va õhtupoolikut.

…se ettevalmistusega rööbiti …kirivöö kudumise kursus, …osa võtavad 17 Ringi liiget …iljastpoolt osavõtjad. Õpila…aotatud parajatesse rühma…ing heaks ja kannatlikuks …ks on Marianne Lenk, kes …a aastid tagasi Ringi esi…vöökudumise kursusest osa …Siis oli õpetajaks Kihnu …Tiiu Kase. Nii on tollelt esi…kursuselt kaks head kudu…le jäänud, Marianne Lenk …nne Kolga. Loodame tulevi…ujaid ka käesolevalt kursu…

… sügisperiood lõpeb 5. det… kena jõuluõhtuga. Ringi …n veel saada 6 Helmi Kurri…natut, EESTI RAHVARÕI… Kõikides küsimustes helista… 438-6500.

…laanne

…na Kaarli Gümnaasiumi … kokkutulek toimub 13. no… kell 7 õhtul Tartu College …s restorani ruumis. (sisse…oor St. W. hoone idanurgalt …usel). Informatsiooniks helis…rvo Lehari telefon (416) 425-…

…laanne

… Õpetajate Ühingu koosolek, …ohvilauaga, toimub 17. nov. …sti Maja kohviku ruumis …0. Referaat. …akse kõikide pedagoogide …u!

Juhatus.

…tis meelt

…anton, Inglismaa (AP) — …Armstrong'il, kes emigreerus …e 65 aastat tagasi, tekkis …petada oma elupäevad oma …l. Ta isegi kirjutas Inglise …annale ja palus temalt sisse…sat. Kaheksa kuud pärast …miast lahkumist on ta oma …l sünnipäeval läbinisti tüdi… oma sünnimaa külmast ja …est ilmastikust ning igatseb … päikesepaistelisse Kalifor…

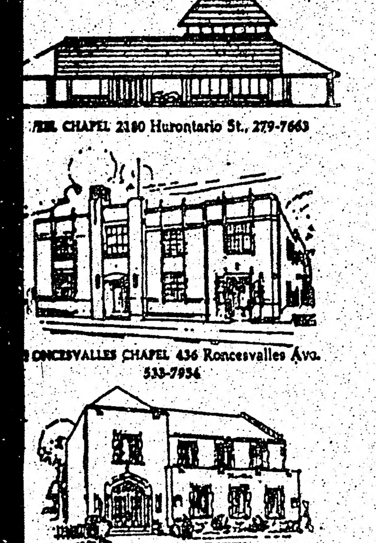
…R CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
…ONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
…r & Porter FUNERAL DIRECTORS LIMITED
Off-the-Street Parking at all Chapels.
…lv, väärikas ja individuaal…helepanu osutav teenimine. …a parkimisplatsid kõikide … matusemajade juures

Balti Vabadusristlemisest osavõtjad kohtuvad

Leedulaste algatusel korraldatakse Los Angeleses 26. kuni 30. detsembrini 1985 Balti Vabadusristlemisest osavõtjate jälle kokkusaamine. Algatajaks ja organiseerijaks on leedulanna Milda Mikenas, kes koos oma pojaga sellest osa võtsid. Lätlasi esindab Janis Braukis, kes viibis Vabadusristlemisel Balti Vabadusliidu esindajana ja leedu osakonna abiks on Vincas Skirius. Eestlasi esindab ajutiselt Viivi Piirisild, kuni leidub keegi eesti noor, kes on nõus kohustuse omale võtma.

Balti Vabadusliit on nõustunud sel ajal organiseerima demonstratsiooni. Organisatsiooni sekretäriks on lätlanna Lija Kalejs, laekuriks leedulanna Irena Buzenas.

Ette on nähtud 27. dets. koosviibimine esinejatega, mille järele toimub õhtusöök tantsuga Brookside Country Club Pasadena Kalifornias. 28. dets. toimub demonstratsioon ja mälestusteenistus. 29. dets. toimub poliitiline seminar koos kirjandusliku programmiga ning näitus Vabadusristlemisest. 30. dets. on ettenähtud väljasõit Disneylandi.

Organiseeriva komitee eesmärk on jätkata ja tugevdada omavahelist sõprust ja koostööd, mis nii hästi tuli esile Vabadusristlemisel. Õhutada ühiste ürituste korraldamist ja koostööd noorte ja vanade vahel. Meelde tuletada avalikkusele Balti riikide 45. okupatsiooni aastapäeva ning soovi enesemääramisest Eestile, Lätile ja Leedule. Saata teade allasurutud rahvastele Ida Euroopas, et nad ei ole unustatud.

Organiseeriv organisatsioon soovib eesti, läti ja leedu organisatsioonide abi osavõtuga üritustest, samuti majanduslikku toetust, et maksta kõnelejate reisikulud ning organiseerimisega tulnud kulutusi.

Samuti kuulutati välja fotovõistlus Vabadusristlemisest osavõtjatele. Võib saata koopia slaididest või pildid suuruses 5 korda 7 või suuremad. Parim pilt saab rahalise auhinna. Kohtunikuteks on balti fotograafid Los Angelese piirkonnas. Kõike saadetud pilte kasutatakse näitusel. Viimane kuupäev foto saatmiseks on 10. detsember 1985.

Võimalik on peatuda Los Angelises perekondade juures või hotellis USA $25 päev või omal käel. Osavõtust registreerida kuni 20. novembrini 1985. Registreerimisel saata $10 järgnevale: B.P.F.C. Reunion Committee, c/o Irena Buzenas, 5285 Coringa Drive, Los Angeles, Ca 90042, USA.

V.P.

Eesti Invaliidetoetava Naisringi moenäitus äratas väga suurt huvi, Eesti Maja suur saal oli mahutavuseni täis. Pildil Maiki Andre-Lupp alustab teadustajana näitust, kuna modellid Astra Rein ja Linda Saarniit on valmis demonstratsiooniks. Foto: Vaba Eestlane

Moelooming suurlinnade tarbeks

Eesti Invaliide Toetav Naisring esitas äsja ühe oma parimaist moenäitustest Eesti Majas. Varasügiseselt dekoreeritud hubaste kohvilaudade ümber istujaile avanes suurejooneline ja uhke lavapilt Toronto linna hiigelehitustest. Kunstnik A. Mihkelsoo oli andnud sellega parima fooni elegantsele riietusele. Korraldajate nimel avas õhtupoolse koosviibimise H. Salumets, andes ülevaate miks sõjainvaliidid vajavad selle haruldase naisringi moetegevusest laekuvat tulu.

Kui George Iltali väike orkester koos ladusa teadustaja Maiki Andre-Lupiga alustasid tööd, ilmusid publiku ette mitmed järgnevaks hooajaks tarvilikud mantlid. Esmalt kaunis kaamelikarva laialt lahtiselt üle volditud seeliku ja valge kena pealse heidetud avas mantel, siis sile liibuv must kergemast materjalist palitu musta nahkboa rõngaga kaeluse ümber. Tumehall kleitmantel evis jälgi uuest joonest alt kitsas ja pealt lai. Ilusaim oli tumesinine liitne spordilõikeline palitu noorele inimesele põõnaga taga ja laiade taskutega. Nendele järgnes spordirõivast, pükse ühes laiakoega kampsun-pulloveridega, olles avarad õlaliigutusteks.

Kleite oli väga palju, mitmed huvitava ja meeldiva tegumoega, nende hulka eksisid mõned nägusad kostüümid ja vähesed pükskostüümid. Kleidi pikkus sääremarja kohal, mis õhturõivastuse juures varieerus. Uuel moel on kitsam raglaan-käis ja avar pluusjas jakiosa kitsama puusajoonega pikema lõhega seelikule. Pikkadele daamidele on see teretulnud stiil, lühemad püüavad läbi ajada kitsaste või laialt langevate seelikuosaga.

Esitatud rõivastuse hulgast peab nägusaimaiks tunnistama väga lihtsat, ent hästiistuva töötlusega lillat kostüümi, suurte hõbelilledega kokteilkostüümi, umbes samaliiki erinevast materjalist hõbemusta laia seelikuga kostüümi,

Tänavu oli vähe ebahardlikku ultramoodsat, nagu paazhi riietus noorele tütarlapsele kitsaste pükste ning tõstetud tuunika servaga. Näib et rahvas hakkab elama normaalses tasakaalus ega soovita enam koomilisi kostüüme.

Moenäituse vaheajal laulis sopran Tamara Norheim meeldejääva operetikatke „Olin Mimi“, inglise rahvalaulu, „Ööbik“ ja sügismeeleolulise „Sügislehed“, ühe neist lisapalana vaimustatud kuulajatele.

Õhturiietuse osas on Toronto Sõjaninvaliide Toetav Naisring alati pannud välja silmapaistvaid rõivastusesemeid tänu kauaaegse vilumusega moe loojaile ja kostüümikunstnikule Marta Tiidole. Tema kuldpruunjast materjalist pitsist õhtukleit laia nurgselt kukkuva varukaga oli üks paremaid. Samuti must õrn õhtukleit, alaserv täis kuldseid lõunamaiseid linde, mille esitas Astra Rein ja õhuline valge laiali puistatud öis-trükise mustriga õhturüü kahe nöörpaelaga õlgadel ja salliga õlanukkide katteks. Siis veel tumedast sametist puhvvarukaga ja roosakas rokakoo sugemetega rõivas õhtuks. Vanemat ajastut matkis veidi valge õhtukleit hiilgavate täppidega materjalil ning volditud pikk seelik valge teatrikostüümi juures. Veel teine valge õhturiietus köitis tähelepanu ehitud mustvalge looriga kübaraga . . .

Tavalistest kleitidest võiks nimetada päris lihtsat, tütarlapselikku punast valge kaelusega, mitmeid kuldjaid kokteilkleite, õrna türkiisrohekat ja lahtiselt langevaid sinised-punaseid tänavarõivaid. Mitmetel puhkudel leidis lõikeleht üles tuunika, millele peale asetatakse lai nahkvöö, siis veel valge mustvalge mustriga pulloverkleit, konstantinoopoli peakatete järgi tehtud kübar täiendas tumeroosat pärastlõuna rõivast. Ballide elegantsis domineeris must vaheldumisi mõne noorusliku heleda värvivisandiga. Üksikuid kübaraid eksis moepilti, ent leidus rohkesti pärle küll pärlikeena või üksikuna sõlme keeratult. Muidugi salle, mustatriibulise seelikuga teatrikleidil oli lisaks samas triibustikus rätik. Väike tütarlaps modelleeris armast ja lihtsat pühapäevakleiti lehvikuga ja suure laia valge pitskraega.

Materjalideks oli kasutatud vaheldusrikkalt erinevaid villaseid, uusi siide, shifooni, litritega või kivikestega kaunistatud või koguni hõbe- ja kuldkarralisi kangaid raskete prantsuse mustritega, nagu ilmutaks end vanade ajastute pärand uues vormis, siis veel linaseid, kootud esemeid pluusideks ja pulloverideks.

Olemuselt lihtsam, aga selgemini piiritletud moenäitus tõstes esile ilumeelt uues suunas. Jakid olid kas lühemad või uhiuues lõikes, ehteid vähe, tikandeid üldse vähe kasutatud uuemas moepildis. Ent seegipoolest jättis kogu esinemine sofistikeeritud mulje. Modellidena esinesid: Linda Kauküla, Mahmure Kopan, Linda Kukk, Linda Liigand, Helve ja Julia Massakas, Silvi Matsoo, Lia Monika Mundinger, Oona Mällo, Ann Pajuäär, Elva Palo, Silvia Preem, Astra Rein, Linda Saarniit, Marta Tiido, Silvia Trei ning Sandra Werner. Tänutäheks jagati esinejatele lilli.

Oli korraldatud rikkalik loterii. Korraldajaid ja kohviperenaisi meenutati samuti südamlikult soojade tänusõnadega. Oli hea tunne, et leidub veel inimesi, kes ka teistele mõtlevad ning püüavad võitlusrindel vigaseks jäänud vendi aidata. Olgu neil ikka selleks töökäsi ning jõudu!

T.

Neeme Järvi Torontos

Sisukas toetuskontsert Eduard Tubina tööde heliplaadistamiseks

Pühapäeval, 10. novembril antakse Torontos — Toronto ülikooli Muusikafakulteedis — erakorraline solistide suurkontsert.

Selle kontserdi sihiks on avada eestlaste majandusliku toetuse hankimine Neeme Järvi poolt rakendatavale eesti helikunsti suurüritusele: salvestada eesti silmapaistvama helilooja Eduard Tubina sümfooniline helilooming. Tubina sümfoonilise heliloomingu heliplaatidele paigutamine vajab kuni 27 eri plaati.

Neeme Järvi

Kuus heliplaati on juba valminud ja tsirkulatsioonis nii muusikasõpradele kui raadio muusikaosakondadele. Katkeid nendelt kuulsime Vabariigi aastapäeva puhul CBC ülekanadalises saates „Gilmour's Albums“. Erilise tunnustava sõna ütles saade „Off the Record“, millle sisustajaks ja korraldajks on Bob Kerr Vancouveris. Ta mängis Tubina IV sümfooniat ja lõpetas oma kommentaarid sõnadega: „this is the record of the year“ ja kahjatses et see muusika, mis juba 1943. aastal Tartu linnas on loodud, alles nüüd laiema muusikasõpradeingi lauale jõuab.

Selle ringi laiendamise ja eesti heliloomingu maailma turule jõudmise protsessis püüab ka eelseisev kontsert olla abiks Neeme Järvile. Kogu ürituse majandusliku riisiko on tegelikult endale võtnud üks heliplaadifirma Stokholmis. Majanduslikku abi vajab Järvi vaid lõivu ulatuses, mida tuleb tasuda orkestritele, et nende poolt sissemängitud helitööd saada vabaks heliplaatidele paigutamiseks.

1985/86. aasta jooksul on Neeme Järvi juba kavandanud 9 Tubina helitöö esitamist. Kõik heliplaatidele paigutamise sihiga. Orkestriteks, kes neid mängivad on Göteborgi, Stokholmi Raadio ja Bambergi sümfooniaorkestrid.

Eeloleval — Eesti Muusikafond Kanadas — korraldatud kontserdil esitatakse Tubina soolo- ja koorimuusikat.

Kõik kaasaaitavad solistid esinevad tasuta.

Tubina helilooming, mis 10. novembril Walter Hallis kõlab, annab otsese ja ilmeka pildi Tubinast kui heliloojast ja Tubinast kui eestlasest.

Heliloojana ulatub tema pilk otse rahvusvahelisse repertuaari nii oma loomingu konsepti kui kvaliteedi poolest. See kvaliteet aga samal ajal tuleb otse eesti rahva muusikalise südametukse — eesti rahvalaulu juurde.

Irene Loosberg — Asta Ballstadtiga klaveril — esitavad rea Tubina soololaule; tõsiseid eesti hinge luule ja muusika näiteid.

Instrumentaalmuusikat ilmestavad eelkõige Maarika Järvi flöödil, kes tuleb siia Bostonist ja Neeme Järvi klaveril. Maestro Järvi teatavasti on momendil tegev Metropolitan Ooperi külalisdirigendina New Yorgis.

Pianist Tiina Mitt-Kreem esitab süidi „Eesti karjaseviisid“. See süit annab põneva lõike Tubina hinges helisevast eesti rahvalaulust.

Sama ülesande on endale võtnud Avo Kittask. Charles Kipperiga klaveril nad esitavad Tubina rahvalaulude seeria „Kosjalaulud“. Asja New Yorgis samasisulisel Tubina kontserdil nad kandsid selle sarja ette suure menuga.

Ja lõpuks esineb veel Estonia Koor, Roman Toi juhatusel. Kõigepealt esitavad koori meesrühmad TEM'i lauluvendade kaastoetusel, Tubina ränga lühikantaadi „Kaks saarlast“. Ka siin aitab klaveril kaasa Charles Kipper.

Sellele järgnevad — Tubina kooriloomingu paleti avaruse tutvustamise sihiga — tema „Õhtulaul“ ja sädelev noorpõlve-töö, rahvalaul „Kari minul mängib karjametsas“.

Kontserdi vaheajal on saadaval ka Neeme Järvi juhatatud Tubina loomingu heliplaate ning on võimalus maestro Järviga kokku puutuda.

Kontsert algab — Toronto ülikooli Muusikafakulteedi Walter Hallis - pühapäeval, 10. novembril kell 4 peale lõunat. Piletite hinnaks on toetuslik $20.—.

Toronto ülikooli Muusikafakulteet teatavasti asub Ontario Muuseumi ja Planetaariumi vahetus läheduses.

OTSIN LAPSEHOIDJAT,

kes tuleks koju 4-kuuse lapse juurde. Danforth & Jones.

Hel. õhtuti tel. 465-9344

TORONTO LINN

Muudatusi jäätmete äraviimises

REMEMBRANCE DAY'i
reedel, 11. novembril 1985

Jäätmete äravedu EI OLE esmaspäeval, 11. novembril 1985.

Tavaline esmaspäevane (11. november) jäätmete äraviimine toimub teisipäeval, 12. novembril.

Tavaline teisipäevane (12. november) jäätmete äraviimine toimub kolmapäeval, 13. novembril.

Kolmapäeval, 13. novembril ei toimu ajalehtede ja suuremate esemete äraviimist.

Säästke oma ajalehed ja suuremad esemed kolmapäevaks, 20. novembriks.

Pidage meeles: Torontos on 16 klaasi ja metalli kogumise depood. Juulikuu jooksul koguti 210 tonni ajalehti, 45 tonni klaasi ja 8 tonni plekkpurke. Lähemaks informatsiooniks hel. 947-7742.

R. M. BREMNER, P.Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works

LINNAVALITSUSE VALIMISED TEISIPÄEVAL, 12. NOVEMBRIL 1985

Marks the Spot

VALIMISTE KELLAAJAD

Te võite valida oma piirkonna valimispunktis valimiste päeval kell 11.00 hommikul kuni kella 8.00 õhtul. Kui teie nimi on valijate nimekirjas on teile välja saadetud kaart, millel määritletakse teie valimispunkti asukoht.

Kui te olete kolinud pärast 23. oktoobrit 1985 peate te valima oma eelmise aadressi (piirkonna) valimispunktis.

Juhul, kui teile pole ülalmainitud kaarti saadetud, helistage numbril 947-7800 ja teile teatatakse teie valimispunkti asukoht.

Valige varakult!

Hilinemiste ja asjatu ootamise vältimiseks soovitame valida enne kella 5.00 pärastlounal.

Roy V. Henderson
City Clerk and
Returning Officer

CITY OF TORONTO

CORA URBEL CONTROLLER

North York'i eestlased, hääletage Cora Urbelile!

Pr. Urbel on olnud väga aktiivne North York linna elanikkude huvide kaitsmisel linna planeerimise ja heakorra küsimustes. Praeguse North York linnavalitsuse kohta ütleb Toronto Star (31. okt. lk. 6) et „visake see punt välja“ ja soovitab pr. Urbelit neid asendama. Tehke õige valik 12. novembril, valige CORA URBEL linnavalitsusesse.

MÜÜA

Eesti Kodus, 50 Old Kingston Road terassmaja teisel korral 2 magamistoaga korter koos parkimisega.

Hel. 445-0440 õhtul kell 6—9.30

SPORT

Eestlasest jalgrattur võistles Texases

Jalgrattaspordi ajakiri „Winning Bicycle Racing Illustrated" 24. juuli numbris ilmus leheküljeline artikkel „Soviet rider storms Texas" (Nõukogude sõitja kihutab Texases).

„Kes on see mees?" oli tavaline küsimus jalgratturite hulgas Beatrice Bicycle Classic võistlusel, kui nad vaatasid norra särgis sõitjat, kes sõitis erikummidega võistlusel. Ta lõpetas võistluse teisena David Phinney järel, kaotades ainult 42 sekundiga.

Jaanus Kuum on eestlane ja endine N. Liidu olümpiameeskonna liige, kes hüppas ära Norras kuna ta oli õnnetu, et N. Liit boikoteeris Los Angelese olümpiamänge. Kui boikott tehti teatavaks võttis Kuum just osa reast võistlusist Taanis. Pääsemaks põgenema teeskles 20-aastane kõhulahtisust, nii et ta pidi sageli kasutama vannituba hotellis, kuhu meeskond oli paigutatud. Ühel ööl, ilma riiete ja jalatsiteta ta libistas end välja vannitoa aknast ja otse uude ellu. Tal oli vanaisa Norras, mistõttu ka tema asus sinna.

Kuum räägib inglise keelt, vähe vene keelt ja oma emakeelt eesti keelt. Ta vaevalt naeratab, isegi kui on võitmas, aga tema heledad sinised silmad, mitte nagu siberi huskil ja kaarjad kulmud hoiavad ta käitumise olemast liiga tõsine.

Beatrice Bicycle Classic ajal Kuum jäi teiseks avavõistlusel 30-miililisel kriteeriumsõidul Houstonis. Ta oli kolmas Phinney ja Leonhard Nitxe järel San Antonios 50 miili ringtee sõidul. Kolm päeva hiljem oli ta kolmas seitsmemiililisel individuaalsel aja katsel, 6 sekundiga esimesest väljas ja siis saavutas ta teise koha kiires taktikalises Pecan Street kriteeriumisõidus, millega sulges oma võistluste seeria selles lõpusündmuses. Kuuma agressiivsed liigutused olid silmnähtavad. Ta oli pidevalt võistlusväljal esimene rünnates ja jälgides.

„Ma katsusin, kuna ma olin üldiselt viies ja mul ei olnud midagi kaotada. Ma ründasin ja ründasin, võibolla et jõuda ette. Ma olin esikohast eemal ühe minuti, 2 sekundit ja teisest kohast just 30 sekundit," ütles Kuum pärast, kui oli saavutanud 20 sekundilise preemia kriteeriumis, et saada üldiselt teiseks. Ta peaaegu naeratas.

Kuni möödunud suveni Kuum oli sõitnud ainult rajavõistlusil ja oli olnud ettevalmistunud olümpiamängudele. Pärast ärahüppamist ta polnud rajal üldse olnudki. „Nüüd ma sõidan ainult teedel; alul see oli väga raske mägedes. Sel talvel ma treenisin kaks kuud Venetsueela mägedes ja ma olen saanud paremaks. Nüüd ma treenin palju just pikemail distantsidel," selgitas Kuum, Eesti jalgratur, kes oli pettunud selle üle, et Texase ajalehe reporter nimetas teda venelaseks („Ma ei ole venelane, ma olen eestlane, ja ma ei ole mitte dissident.") Ta kavatseb hakata professionaalseks ja võibolla võistelda Hollandi või Prantsusmaa võistkonnas. Ta on praegu kontsentreerunud maanteesõidule ja katsub oma miilide rohkust tunnis suurendada.

„Ma hüppasin ära, kuna ma tahtsin olla elukutseline ja see on ainus tee Läänemaailmas. Aga et olla elukutseline, ma pean olema väga hea sõitja," ütles ta tõsiselt.

Kuum oli üllatatud Ameerika jalgratturite võidusõidust. „Ameeriklased on väga kiired sõitjad — nagu David Phinney — ja nad on teravad," ütles ta ja jälle kerge naeratus hakkas ta näole vormuma. „7-Eleven" võistkond on väga hea ja nad aitavad üksteist väga hästi. Nad keskenduvad, et saada headeks sõitjateks. „7-Eleven" on parim meeskond keda ma olen siin näinud."

„Võistluste distants on lühem USA's kui Euroopas, aga ma arvan, et nad on kiiremad kuna siin on rohkem kriteeriumtüüpi võistlusi. Euroopa võistlused on rohkem mägismaal ja pikemal distantsil," ütles Kuum. Ta ütles, et ta oli kuulnud juba Norras Texase kevadtreeningu seeriast, kes kirjeldasid võistlusi headeks kiireteks, soojadeks ja piirkonnas, mis sobivad mägisõiduks.

Kui temalt küsiti, kas talle oli külaskäik meeldinud, kas tal oli olnud aega ringivaatamiseks ja mängimiseks, ta tõstis oma kaarjad silmakulmud ja küsis: „Mängida?" Pärast selle sõna selgitamist ta raputas pead. „Me oleme siin väga palju treeninud", vastas Kuum.

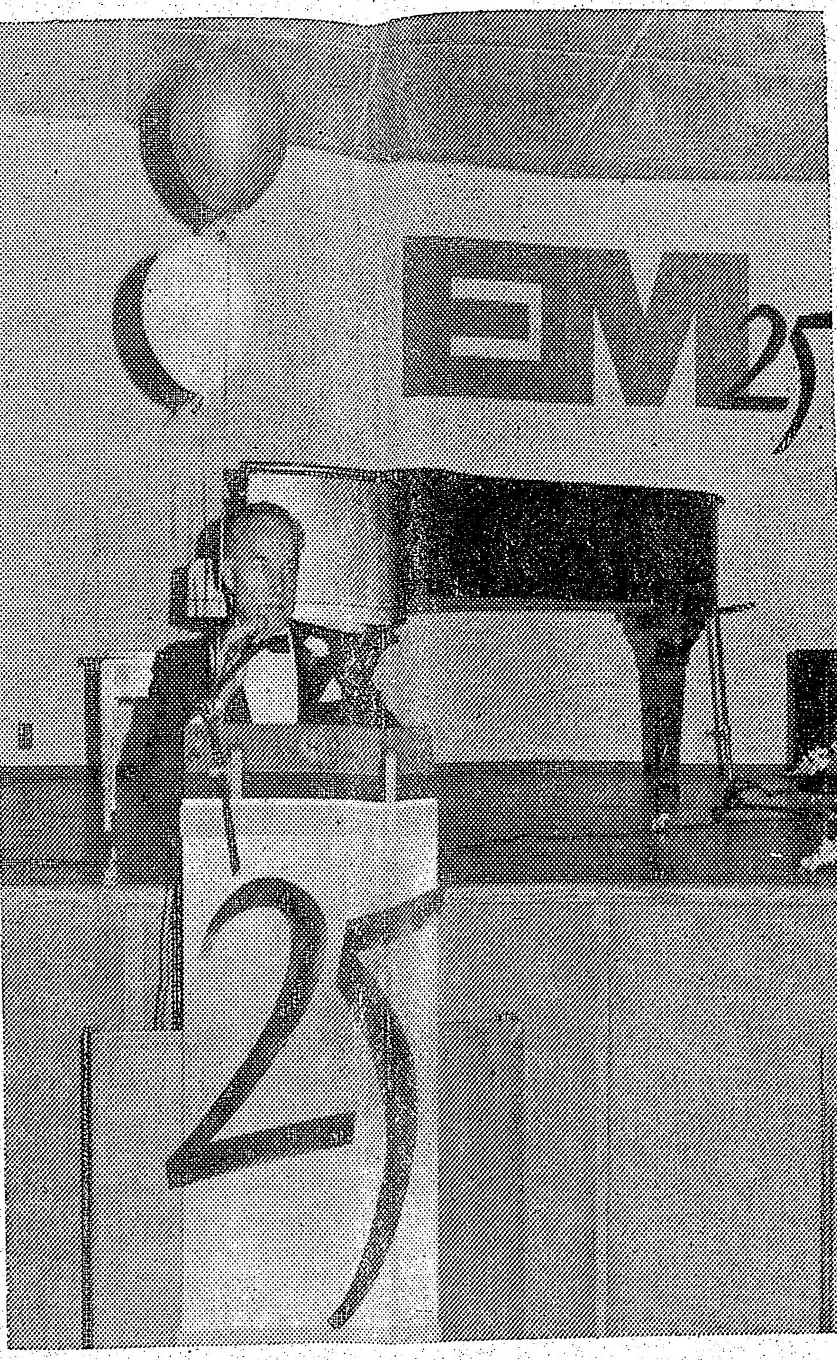

Toronto Eesti Maja esimees Osvald Piil kõnelemas maja 25. aastapäeva tähistamisel. Foto: Vaba Eestlane

Nelja-aasta plaan jalgrattasõidus

Möödunud nädalalõpul toimus Ottawas kolmepäevane nõupidamine Kanada võistlusjalgrattasõidu planeerimiseks, millest ka eestlane Martin Vellend osa võttis.

Plaan on koostatud nelja aasta peale. Eesmärgiks on treenida maailmaklassi tasemega võistlejaid kõikides distsipliinides: maanteesõidus, trekil ja naiste aladel.

Kanadas on 175 jalgrattasõidu klubi.

Biathlon Udoras

Laupäeval, 26. okt. toimus Udoras soome lasketiirul hooaja viimane treeningvõistlus biathlonis

Sellest võtsid osa kõik Kanada rahvusmeeskonna Ontario provintsi liikmed, ka kandidaadid Ottawast, Thunder Bayst, North Bayst ja Toronto ümbruskonnast, kaasa arvatud kaheks ja pooleks aastaks palgatud noor norralasest treener, kes jääb siis vähemalt Calgary olümpiamänguden.

Vanemate meeste klassis võtsid 4.6 km distantsil osa eestlased Uno Limit ja Theo Vellend. Limit tuli 34 min. 51 sekundiga (25.51 + 9 karistusminutit) esimeseks ja Vellend 39.13-ga (31.13 + 8) teiseks.

Järgmised võistlused toimuvad jaanuaris lumel.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest

ILMUS KOGUTEOS
METSAÜLIKOOL
suures formaadis, 226 lk, palju fotosid
Kaastöölised professorid:
ILSE LEHISTE, IVAR IVASK, FELIX OINAS j.t.
Artikleid eesti kultuurist ja muust
Toimetanud HEINO SUSI
Saadaval Vaba Eestlase talituses
Hind $25.— pluss saatekulu $1.50

S. EKBAUMI
LUULETUSKOGU
ÕHUMÄRGI ALL
Hind $10.– pluss saatekulu $1.75
Saadaval Vaba Eestlase talituses

FRED LIMBERG
ISAMAA EEST
Eesti Vabariigi sõjajõudude organisatsioon ja juhtkond.
Lugeja leiab sellest raamatust 1028 nime, keda lugedes tekkib küsimus: kuhu nad on jäänud? Kuigi mõni neist on oma maise teekonna lõpetanud läänes, on enamus hävinenud koos Eesti riikliku iseseisvusega. Selles raamatus on tuhat meie sõjameestest leidnud sel viisil tagasihoidliku meenutust.
Hind $18.00 pluss saatekulu 70 centi
MÜÜGIL VABA EESTLASE TALITUSES

MÜÜGIL
ARVI TINITSA koostatud
Lennuväe abiteenistuslaste sõjasõitu II maailmasõja lõpupoolel kirjeldav suurteos
Välgumärgi kasvandikud
560 lk pluss 80 lk fotosid ja dokumente
Hind $47.00 pluss $1.50 saatekulu Kanadas
$3.00 teistele maadele
Saadaval Vaba Eestlase talituses

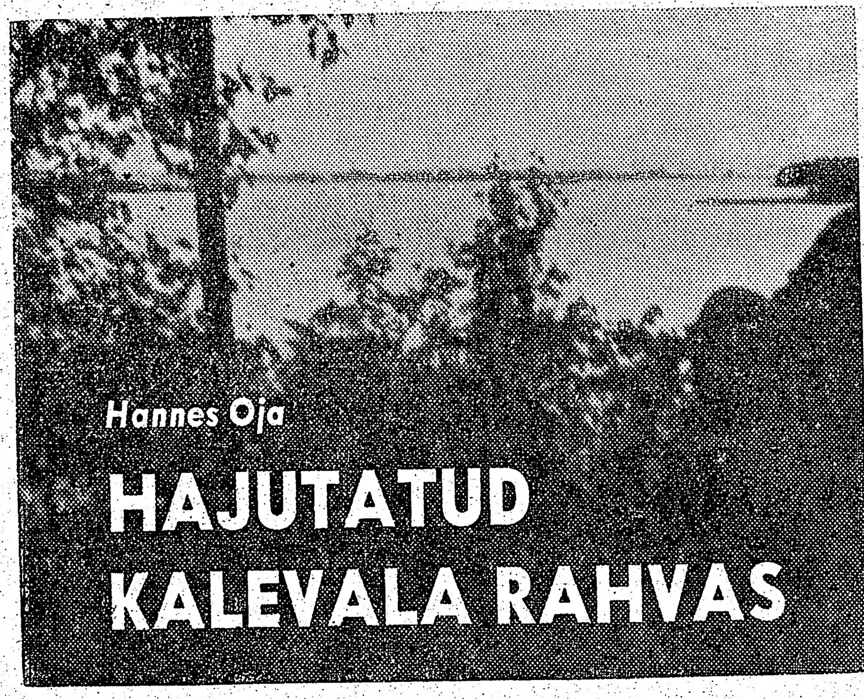

Tähelepanekuid karjalaste saatusest järelsõja aastail

10.

XII

Imetledes mõningaid paralleele eesti pagulaste ühiskondadega, jääb siiski esile nende tulevikku suunatud pilgu rõhuasetus kultuurilisele säilimisele. Vanema põlve süda on sünnikohtades, mida nüüd iseloomustatakse „kuldaväärt Karjalana". Selle hinnangu noortesse sisendamine tagab karjala rahva püsimise.

Eeltoodule lisaks tuleb vaadelda veel üht osa karjalaste elus, see on Karjalan Sivistysseuran (Karjala Haridusselts) eeloleval aastal täituvat 80-aastast tegevust, kes on karjala vaimsust andnud sugupõlvelt teisele. Selle organisatsiooni sünniaeg on aasta 1905 revolutsioonikeeriste vabamais oludes tsaari-Venemaal, kui see esialgul alustas tegevust Vienna Karjalaisen Liito nime all ja mida hiljem jätkas Karjalan Sivistyseura.

Sellal oli haridusseltsiks otse karjuv vajadus: inimeste elus puudus üldine rahvustunne, puudus lugemisoskus, nii tuli hõimu hakata valgustama ja aastakümned on andnud tõelise tunnustuse sellele viljakale tööle, nagu leiti 1956. aastal, kui tähistati organisatsiooni 50. aastapäeva.

Karjala rahva rahvuslikud tunded hakkasid ärkama 19. sajandi lõpuaastail, kusjuures peeti tähtsaks, et Viena ja Aunuse soomlaste ühiskonnad oleksid vaimselt seotud emamaaga, s.t. Soomega, mil oli tsaari ajal autonoomia. Esimeseks oli katse soomlaste vaated suunata Karjalale, teiseks tuli Soome poolsel piirialal teha selgitustööd, et see oma survet avaldaks piiritaguste hõimude eest ja kolmandaks tuli Viena Karjalas teha vaikset haridustööd.

Kava ühiseks haridustööks oli tekkinud vastupanuna venestamisele, mis oli intensiivseimalt suunatud soomlastes ääremaile, kus venestamine näis olevat võimalik hästi kiiresti läbi viia. Vastutöö sellele pidi olema täiesti salajane, kuna avalikult selles laadis tegevus viinuks konflikti ametivõimudega.

Senised varjatuna küpsevad rahvuslikud ideed leidsid 1905. aasta lõpuks olukorra, kus rahvuslikele pürgimusile võidi anda avalik tegevusvorm. Venemaa kaotus Jaapanile ja nõrgenenud valitsus andis lootust ka karjalastele, kes esitasid oma nõudmise selgelt ja teatud rangusega.

21. detsembri ja 1. jaanuari 1906 peetud koosolekutel vormistati karjalaste tähtsamad vajadused. Nõuti muuhulgas kõikide koolide muutmist emakeelseiks ja majanduslikus suhtes kirikust olenematuks. Samuti tulid kõik jumalateenistused ja muud vaimulikud talitused pidada oma keeles. Viimane nõue oli rohkem vormiline, kuna 30. aprillil 1905 oli juba nõustutud emakeelse usuõpetusega kõigile Vene rahvastele. Üheks nõudeks oli Viena-Karjala ja Soome suuvürstiriigi vahelt tolli kaotamine, kuna see tähendanuks suurt majanduslikku ja hariduslikku kasu Vienale. Kuigi see oli väliselt majanduslik nõudmine, oli sel siiski rahvuslik tähendus.

Sellest peale algas karjala hõimude rahvusliku elu organiseerimine. Toimus mitmeid nõupidamisi kuni lõplikult otsustati Viena Karjalaste Liit asutada. See asutati 3/4. augustil 1906, mitte Karjalas, vaid Tamperes peetaval koosolekul, kuhu oli kogunenud 50 isikut arutlema Karjala probleeme.

Liidu eesmärgiks oli Viena karjalaste vaimse ja majandusliku olukorra parandamine, mida mõeldi teha asutades ja majandades Karjalas soomekeelseid rahvakoole ja rahvaraamatukogusid, avaldades „Karjalaisten Pakinoita" nimelist ajalehte, mis levitas oskust majapidamises ning teadusepoolset haridust ning rahvustunnet karjala kodudesse.

Nii see organisatsioon töötas kuni aastani 1917, kuigi tegevus ei saanud laabuda takistusteta. Aastal 1907 korraldati karjalaste rahvuslikud suvepidustused, mil oli väga suur edu. Aga selle järel kulus kümme aastat enne kui järgmisi võidi korraldada. Ortodokslikud kirikumehed pidasid Soomest juhitud haridustööd oma usule ohtlikuks, mis teatavas ulatuses võis ka tõesti õige olla, mistõttu kiriku poolt asuti liitu ründama; üks preester nimetas karjalaste haridustööd „Suur-Soome kihutustööks Soomes ja Vene Karjalas". Selliste rünnakute tulemusena vabameelsed voolud lämmati.

Järgneb

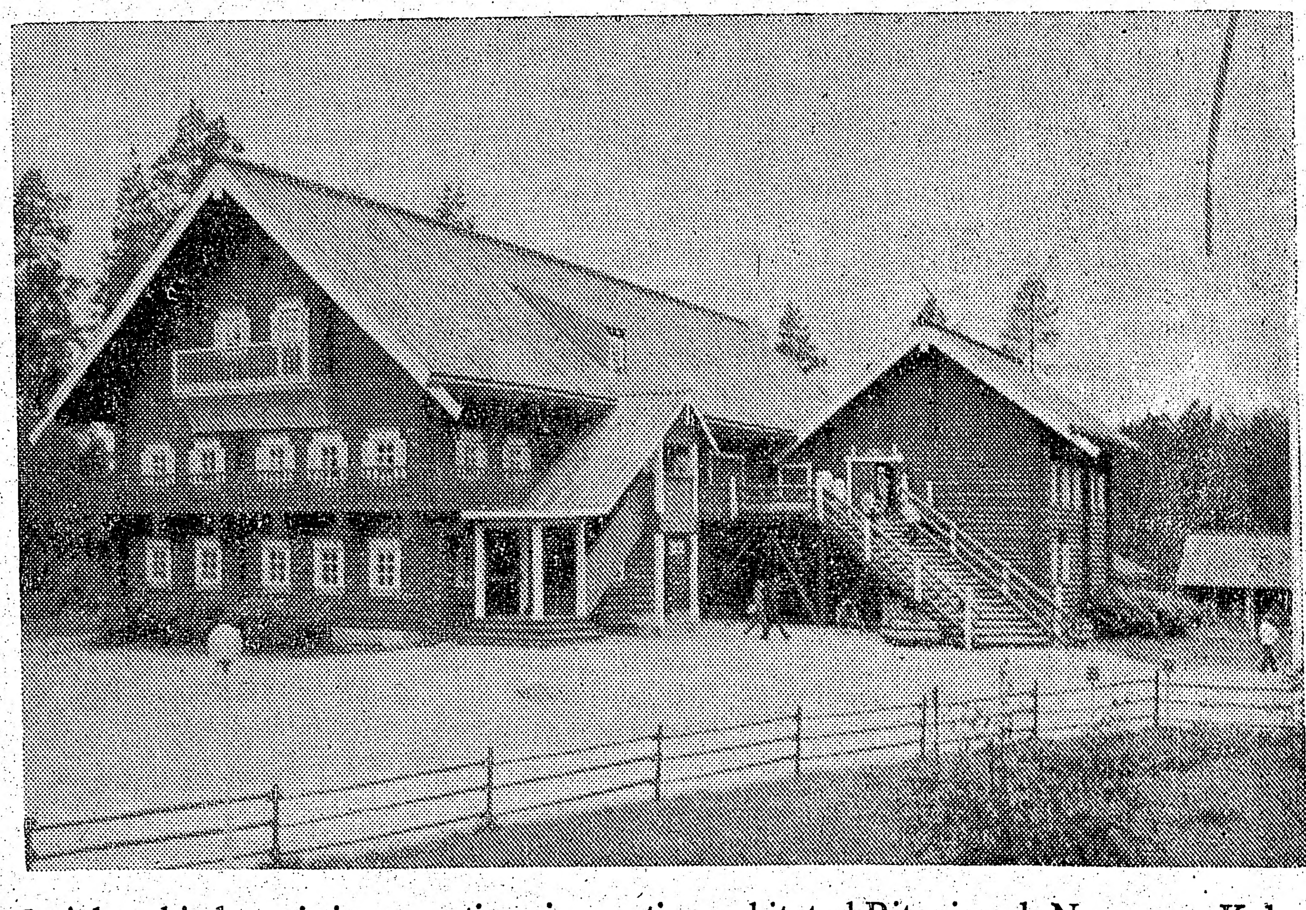

Karjala arhitektuuri tippsaavutis, mis uuesti on ehitatud Ritoniemel, Nurmeses. Kolmekorruseline hoone on ehitatud täiesti palkidest.

Eesti raamatu suuraastast 50 aastat

Aastal 1935 oli möödunud 400 aastat esimese eestikeelse raamatu ilmumisest.

Arvestades selle tähtaasta ulatust ja iga, kuulutas riigivanem Konstantin Päts 20. veebruaril 1935. a. Eesti Vabariigi 18. kestvusaasta Raamatu-aastaks, võttes selle oma patronaazhi alla.

Ülesanded, mis täitmata eesti raamatu alal, olid — raamatukogude ajanõuete kõrgusele tõstmine, raamatu leviku kindlustamine ja kirjanike olukorras töötamiseks võimaluste leidmine; loovate talentide vabastamine ainelistest muredest, et kõik, kes teadlikud meie kultuurilise arengu ja edendamise tähtsusest, asuksid tööle uue ajajärgu rajamiseks meie vaimses elus.

Rahvuskultuuri ja rahvahariduse nõukogu 24. märtsi koosoleku otsusel asuti Raamatuaasta korraldamisele laiemal alusel.

Sedamööda RA patrooniks oli riigivanem, dr.jur. h. c. Konstantin Päts. Tema asetäitjaiks ülemjuhataja kindral Joh. Laidoner, haridussotsiaalminister Nikolai Kann, välisminister J. Seljamaa, majandusminister K. Selter, rektor prof. J. Kõpp, prorektor dr. H. Kruus, piiskop H. B. Rahamägi ja veel kümme tuntumat isikut erialadelt.

RA eestseisuse üldjuhtimine ja korraldus lasus haridusminister N. Kannu õlgadel, koostöös peaministri kohustetäitja K. Eenpalu ja 15 liikmega. Raamatu-aasta ülesannete ja algatuste teostamine lasus peakomiteel. Need olid ülesanded, mille rakendamisel olid meie omavalitsuste organisatsioonid teadlikud, et tugev kultuur teeb tugevaks kogu rahva.

Kuna RA eestseisuse ja peakomitee koosseisu ja ülesannete esitamine siinkohal viiks pikale, märgime vaid N. Kannu ja K. Eenpalut, Eesti Kirjanike Liidu esimeest E. Hubelit ja Eesti Kirjanduse Seltsi esimeest F. Tuglast, trükitööstурite ühingust A. Weilerit, Raamatu-aasta peakomiteest H. Männikut, kui Kirjastajate ja Raamatukauplejate Ühingu esimeest.

Juubelinäitus teostus Tallinna Kunstihoones septembri algul 1935-aastal koos Tallinna Ajaloo Seltsiga.

Raamatu-ball teostus Estonias. Anti välja RA kõned, valmistati 1000 m eesti „Raamatu filmi".

Raamatu-aasta suursündmused Tartus teostusid veidi hiljem. „Vanemuise" suur saal oli tungil kuulajaist, kui Jaan Tõnisson kõneles aktusel.

Kõrvalruumis oli eesti raamatute suurnäitus, liigitatult ja esitatud „Postimehe" raamatukaupluse personali poolt kõrgvitriinidel, milleks kaasa aitasid ka „Postimehe" teiste osakondade tööjõud.

Kuigi tänavu raamatuaastat ei peeta, on aga ilmne, et see oleks eriti vajalik. Ka eelseisvat traditsioonilist raamatukuud tuleks taas edukalt rakendada. See tagaks head raamatute müüki meie järjest pealekasvavale noorsoole.

Herbert Michelson

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad

Üks toll ühel veerul $5.—
esiküljel .... $6.—

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Kai Kääridi kaheteistkümnes

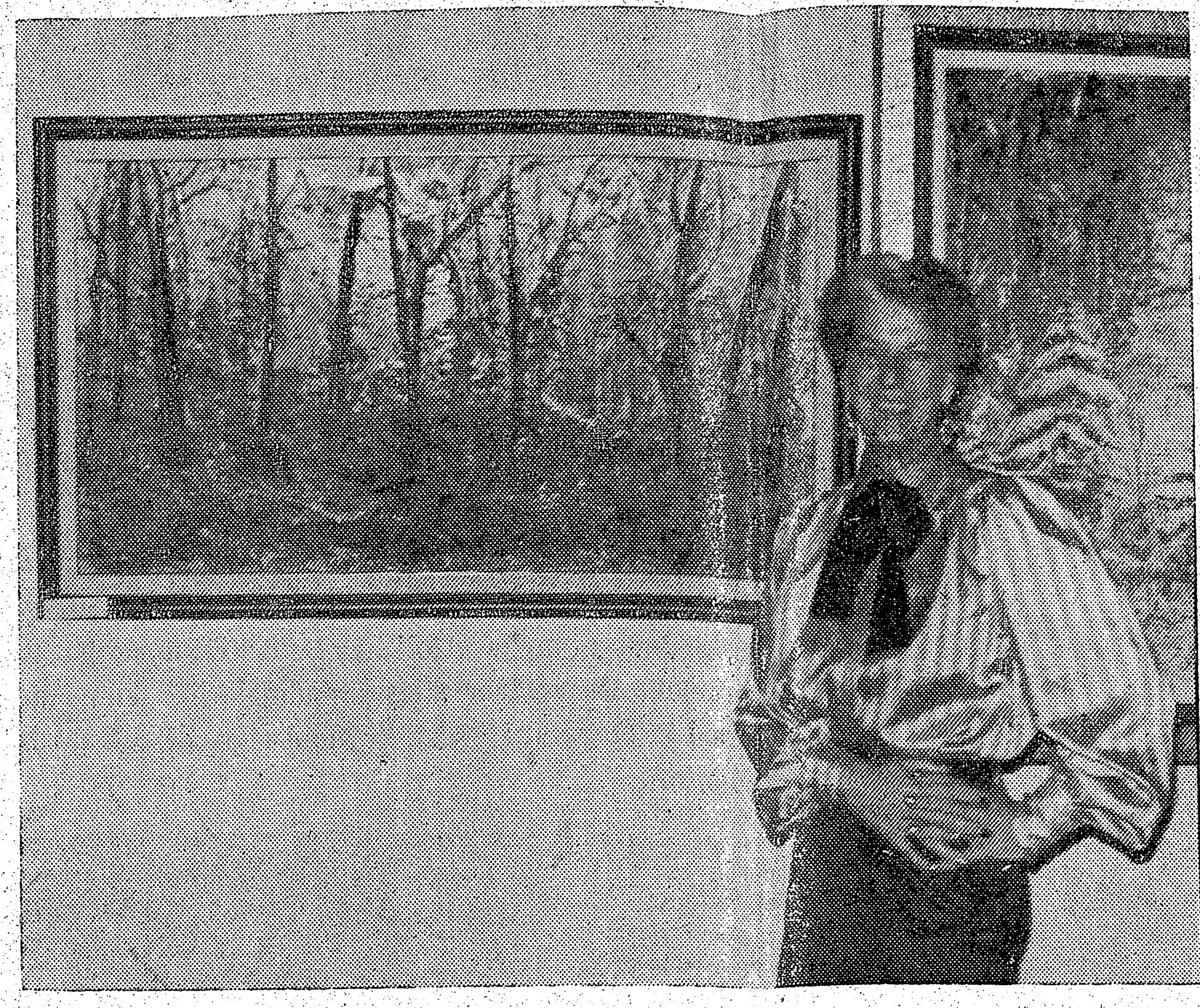

Kunstnik Kai Käärid ühe oma tähelepanu äratanud maali ees. Foto: Vaba Eestlane

Oktoobri viimasel nädalalõpul toimus Eesti Majas Kai Kääridi 12. iseseisev kunstinäitus. Näituse avas toimetaja H. Oja, vaadeldes Kai Kääridit kahe kunstialal viljelejana — tantsides ja maalides, ning seoseid neis väljendusis, kuna tantsulised elemendid näivad ilmnevat ta koloriidierksais mitmes tehnikas loodud kunstiteostes.

Näitusel oli esitatud 56 mitmesuguses tehnikas loodud töid, mida kunstnik oli jaganud seitsemesse gruppi: pastellmaalid loomapeadest, suurim grupp akvarellid, õlikollaazhid, akrüülkollaazhid, jagades viimase veel abstraktseks, suurteks plahvatuslikeks kompositsioonideks, edasi abstraktsed õlikollaazhid ja kolm värvilist klaasmaali. Hästi raamitud tööd andsid näitusele väga hea üldmulje.

Esitatud tööd olid erinevaist aastaist, uuemaist pani imetlema tänavu suvel valminud „Cardiff Castle", kus loss paistis läbi esiplaanil oleva reaalse reljeefsusega loodud botaanilise keskkonna, mis andis kogu tööle sügavuse.

Kai Kääridi äsjane näitus oli pöördepunktiks ta kahe muusa teenimisele. Kunstinõuandja Norma Grindeli soovitusel ta loobus tantsust ja selle õpetamisest ning pühendub ainult kujutavkunstile. Konsultandi arvates on Kai Kääridil suured eeldused ta seniseid kujutavkunstilisi töid arvestades sel alal ja nii tal on ees iseseisev näitus ka kanada ühiskonnale.

Kai Käärid täitis oma töödega Eesti Maja väikse kunstisaali. Selles oli ühe tantsitari temperament leidnud värvides neid lahendusi impulssidena, mis tal laval olnud omased: dünaamika, hoogsus, särtsakus, elujõud ja kompositsioonijulgus, aga selle kõrval midagi nii õrna ja kerget kui liblikalend. Sellelt pinnalt ta on vaadelnud maailma ja loodust nii reaalselt kui ka abstraktse meeleolutsemisena nendes tehnikates mida ta kasutab oma päriskäekirja otsimisel.

H.

LINNAVALITSUSE VALIMISED
TEISIPÄEVAL,
12. NOVEMBRIL 1985

VALIJATE KVALIFIKATSIOONID

Teil on õigus Toronto linnas valida, kui olete Kanada kodanik või Briti alam, olete 18-aastane või vanem 12. novembril ja olete

— elanud Toronto linnas ajavahemikul 3. septembrist 23. oktoobrini 1985 või
— teie ja teie abikaasa ei ela siin, aga olete üürilised või maaomanikud Toronto linnas.

Kui teie nimi on eksikombel kantud valijate nimekirja, pole teil õigust valida.

Kui te olete õiguslik valija, kelle nimi on eksikombel jäänud välja valijate nimekirjast saate teie siiski valida omandades erilise valimistunnistuse linnasekretärilt või täites vastava deklaratsiooni vormi teie hääletuspunkti ametniku juuresolekul. Isikuttõendavad dokumendid on vajalikud.

Kui te omandasite Kanada kodakondsuse 24. oktoobril või hiljem ja muidu kvalifitseerite valijana võite ka teie omandada erilise valimistunnistuse või anda sisse eelpoolmainitud deklaratsiooni. Kodakondsust tõendavad dokumendid on vajalikud.
On seaduse vastane

— valida, kui teil pole selleks õigust *
— valida enam kordi kui lubatud *
— valida teises, teile mittemääratud valimispunktis *

Kui teid leitakse süüdi olevat nende nõuete rikkumises võidakse teid karistada $2.000.00 trahviga ja kuni 6-kuulise vangistusega.

* 1980. aasta omavalitsuslike valimiste seadusandlus.

Roy V. Henderson
City Clerk and
Returning Officer

CITY OF TORONTO

EKKT XXX juubelinäitus

Metropolitan Toronto Library 22.—28. oktoobril

Õnnitledes Eesti Kunstnike Koodist Torontos (EKKT) tema 30-aastase kestvuse puhul märgime ära ka juubelinäituse organiseerijate tublit tööd selle läbi viimisel. Kuna näituse avajaks oli provintsivalitsuse minister Tony Ruprecht ja eesti rahva esindaja aupeakonsul Ilmar Heinsoo, siis sai see näitus meie kunstikultuuri esindava väljapaneku mantli, mida ta aga mitte ei olnud ära teeninud.

Iga loomingu kriitilise vaatluse eesmärk on selle taset tõsta, selleks peab vaatlus toimuma külma ja erapooletu pilguga. Tagasivaates tuleb mõte, et EKKT juubelinäitusel oleks võibolla pidanud olema esindatud kõikide kunstnike teosed, kes aastate jooksul EKKT näitusil on esinenud. Selgesti on see suurüritus, kuid EKKT võiks siiski seda näitust plaanitseda koguni provintsivalitsuse toetusega. Näitust lahjendas asjaolu, et väljapandud oli suur arv loomingut nõrkadelt kunstnikelt, mis olemuselt tüüpiline algajale kunstigrupile. Väljapanek on ilmselt toimunud ilma zhüriita — lubamata esindusnäituse puhul.

Kahtlemata on Ants Vommi sisuliselt läbimõeldud ja hoolikalt viimistletud maal „Muutuv maailm" näitusel tähelepanuäratav maal, kui kellegil tundus hind ($7000.00) liiga kõrgena, siis allakirjutanu maali hoolikalt uurides väidab, et Ants Vomm saanuks keskmise tunnipalga oma töö eest. Kunstnik kinkis selle maali Metropolitan Toronto raamatukogule, kus ta jääb eesti kunsti esindama. Skulptuuride hulgas väärib Ants Vommi roosast marmorist Lydia Koidula büst samuti tähelepanu. Ka teised skulptuurid on korrektsed.

Benita Vommi kaks eluktuselise oskusega lõpetatud maali on hea esindusnäituse tasemel.

Vaadeldes esinejaid tähestikulises järjekorras teeme järgmisi tähelepanekuid:

Alar Aedma kujundab omale abstraktset käekirja, millesse näeme tulevat rohkem isikupära.

Helmi Herman on tundelise maitsega kunstnik. Viimastel aastatel on ta areneva eduga suundunud skulptuursesse loomingusse, mis oma parimas siiski nõjatub Henry Moore'ile.

Mai Järve on ausalt kaheilmeline, otsides nii realistlikus kui ka lihtsavormilises abstraktsioonis. Viimane laad on alati tundunud tugevam.

Tiiu Kadak — on kindlalt väljakujundanud omalaadse ilutseva stiliseeriva lilledemaalimise laadi vesivärvitehnikas. Käesoleval näitusel tegid mõned kuldnurkadega raamid suurt kahju motiividele.

Kai Käärid on loovalt otsiv ja eksperimenteeriv kunstnik. „Armastajad", kuivatatud botaaniline kollaazh pronkskuues on huvitav lähenemine, kuid ei ole loominguliselt usutav.

Abel Lee esitas kaks segatehnikas maali.

Arthur Mihkelsoo on meile tuntud kogenenud ning mitmekülgne kunstnik.

Ervin Milvek on tuntud vibreeriva vesivärvitehnikaga, millele kipsist torso on loomingulaadilt sugulane; käesoleval näitusel esitatud maalid olid rahulikumad.

Magda Pihla viis maali on kompositsiooniliselt killustatud, kuid mõned sisaldavad huvitavaid detaile.

Erna Relviku vesivärvimaal „Ladva oks" on realistlikult hästi kirjeldatud.

Rudolf Saaringu on vilunud, kuid kuivas vormis kujundav skulptor.

Hugo Silberberg on spontaane impressionistlikus laadis koloriidikorrektselt maaliv kunstnik.

Salme Soovere esitas liiga suurearvulise varieeruva tasemega väljapaneku esindusnäituse jaoks. Skulptuurne looming tundub isikupärasemana kui maal.

John Tanneri juures leiame järjekordselt isikupärast ja huvitavat värviotsingut ning arendavat kompositsioonikujundamist, mis lisavad jõudu näitusel.

Monica Uessoni tugevus on joone graafiline nõtkuvus puude kujundamisel ning lüüriline üksildustunnetus.

Näituse lõpul oli külalisraamatus üle 1100 nime.

Abel Lee

23 miljonit telefoninumbrit muudeti ühe päevaga

PARIIS — 26. oktoobril kardeti, et kogu Prantsusmaal tekib kaos, kui ühe päevaga tuli muutmisele 23 miljonit telefoninumbrit. Muudatuse tingis asjaolu, et Prantsusmal lõppesid senises süsteemis telefoninumbrid ja igale vanale numbrile tuli uusi numbreid juurde asetada. Kuid kogu muudatus läks sujuvalt.

Abel Lee

KUNSTIKOMMENTAARE

„Atma Buddhi Manas" ja „Canadian Jungle"

Lawren Harris ja Arthur Lismer

Need kes on olnud huvitatud Kanada kunsti arenguloost on kindlasti teadlikud „Group of Seven'i" osatähtsusest. Art Gallery of Ontario (AGO) on edumeelsena püüdnud laiendada publiku kunstiteadlikkust erilaadsete näitustega mitmest maailmanurgast. Mõned neist on olnud koguni provokatiivsed, (näit. „European Iceberg" ja „Miss General Idea"), kuid alati jäädes ergutavaks ja informatiivseks.

27. septembril avati AGO's kahe Kanada kunstniku näitus, kel mõlemal oli suur osa Kanada kujutavkunsti arenemisel ja tutvustamisel.

Lawren Harris ja Arthur Lismer olid mõlemad „Group of Seven'i" liikmed, samal ajal ka oma tugevate isiksuste ja idealismi läbi erisuunalised teerajajad kanada kunstis. Esitatud maalid, valmistatud peale „Group of Seven'i" laiali minekut (1932 a.), on valik mõlema kunstniku loomingust nende viimase 30-e eluaasta jooksul, samal ajal tähistab näitus nende mõlema 100-aastast sünnijuubelit.

Lawren Harris'e väljapanek tiitliga „Atma Buddhi Manas" koosneb 88 maalist, mis suuremalt osalt on esmakordselt näitusel nähtavaina ja suuremalt osalt on otsingud hoolikalt töödeldud geomeetrilistes abstraktsetes stiilides ja filosoofiliselt sümboliseerivad ning idealiseerivad vaimseid väärtusi. Harris kuulus teosoofide filosoofilis-usulisse gruppi ja püüdis oma loomingus anda — nähtavat vormi hinge otsingu vaimsetele ja intellektuaalsetele avastustele. Seda filosoofiat tahab ka näituse pealkiri „Atma Buddhi Manas" kokku võtta. „Group of Seven" oli ilma valitud juhatuseta ja organisatsiooni- struktuurita kunstnike grupp, kuid Harris oli siiski kõikide poolt tunnustatud kui selle grupi juhtiv isiksus. Ta suri 1970. aastal 85 a. vanuses.

Arthur Lismer otsis samuti vaimset ja intellektuaalset loomingulist väljendust looduse vormide läbi. Temale oli kunstilooming mitte maastike ja objektide kirjeldamine, vaid loodusesse sisse elamine ning selle tunnetuse edasi andmine. Tema inspiratsioon kulmineerus 1951. aastal British Columbia ürglooduse avastamisega. Ta ei püüdnudki traditsionaalseid „ilusaid" looduse motiive kirjeldada, vaid meisterliku vormitunnetusega esitas ta ürgseid, tihti isegi brutaalseid looduse vorme, kasutades tõsist, vahel koguni rasket koloriiti. Lismer oli suur kunstiteadlikkuse edendaja, uskudes et aina rohkem loodusest eemalduvad linnainimesed saab looduse juurde tagasi viia ainult neid juba lapsepõlvest peale loodust nägema ja austama õpetades. Sellisena oli ta veenev ning hinnatud kunstipedagoog ja organiseerija.

Lismeri 96 numbrist koosnev väljapanek tiitliga „Canadian jungle" sisaldab maastiku- ja loodusemaale mitmesugustes menetlustes nii värvis kui ka monokroomis. Arthur Lismer suri 1969. a. 84-aastasena.

Näitused jäävad avatuks Torontos kuni 24. novembrini.

Suurimad veinitootjad

LONDON — N. Liit on maailma suuruselt kolmas veinitootja, järgnedes Itaaliale ja Prantsusmaale, öeldakse äsjailmunud „World Atlas of Wine". N. Liit produtseerib 3,500 miljonit liitrit veini aastas. Itaalia 7,700 ja Prantsusmaa 7,100 miljonit liitrit.

„VABA EESTLANE“ on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Teisipäeval, 5. novembril 1985 — Tuesday, November 5, 1985

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Skaudisõprade rikkalik sügispidu

Kolm noort kunstnikku ja elektroonilise kandle debüüt

Laupäeval, 26. oktoobril toimus Eesti Maja suures saalis Toronto eesti skaudisõprade sügispidu, meelitusnimega „Kotkajärve ball“. Rajaleidjate gaidlipkonna juhi Ingrid Kütti kavandamisel dekoreeritud saal andis tõelise balli meeleolu. Kolm noort kunstnikku — Urve, Aare ja Tõnu Voitk, kes küll elavad Orillias, kuid võtavad osa Torontos toimuvast skaudinooruse tegevusest, andsid kontserdi. Oma ehitatud elektroonilisel kandlel esines esmakordselt Peeter Lääniste. Nagu ikka, oli pidul mitu rikkalike võitudega loteriid ja külalised viisid peale hea tuju pidult kaasa ka palju väärtuslikke võite.

Ingrid Kütt on arhitektuuri-üliõpilane väga hea kunstimaitsega. Tema dekoreeritud saal üllatas kõiki külalisi ja häälestas meeleolu kogu õhtuks. Sügisvärvid kollasest kuni pruunini hõljusid saalis sadade õhupallide näol, pruunide pastelltoonis linadega kaetud ümmargusi laudu kaunistas pähklitest, sügislehtedest, karukolla võrsetest, serpentiinidest ja okstest keskne dekoor kasehalust tõusva pruuni küünla ümber. Dekoraator ja tema abilised teenisid palju publiku komplimente.

Pidu avas teadustaja Toomas Marley ja andis jutu üle Skaudisõprade Seltsi esimehele Lembit Pikkovile tervitusteks ja avasõnaks.

Pidumuusikat tantsuks ja ühislaulude saateks tegid Lembit Nieländer ja Andrus Aruvald, arvestades publiku maitset nii tantsude valiku kui ka muusika valjuse osas.

Tantsijatele oli muusikat küllalt ja laudades istujad ei tarvitsenud vesteldes karjuda.

Klassikaliste kontsertpaladega esinesid kolm kunstiandelist noort Voitki. Aare Voitk õe Urve klaverisaatel esitas vioolal Veracini sonaadi. Tõnu Voitk viiulil mängis kaks osa Vivaldi sonaadist, klaveril jällegi Urve, kes viimase palana esitas klaverisoolona J. S. Bachi Prelüüdi XVI. Publik tänas noori kunstnikke südamlike aplauside ja lilledega. See on erakordne, et ühest perekonnast võrsub nii palju kunstnikke. Voitkid ei olnud aga veel esitanud kõiki oma võimeid. Tshellokunstnik Eero Voitk istus koos vanemate ja vanaemaga pidulauas ja muheles. Perekond elab Orillias, kus isa, dr. Andrus Vaitk praktiseerib arstina. Muusikaõpeks ja skautlemiseks sõidetakse igal nädalalõpul Torontosse.

Kaks aastat tagasi ei osanud Peeter Lääniste kannelt mängida. Tal oli aga huvi ehitada niisugust kannelt, mis oleks kuuldav suuremas ruumis.

Nii valmis elektroonilise süsteemiga täiendatud instrument, mille valjus on reguleeritav ja millele saab „juurde mängida“ teisi instrumente.

Kui varemad kandlemehed arvasid, et Lääniste pilli õppimiseks tuleb neil uuesti otsast alata, siis võttis Peeter Lääniste käsile ka kandlemängu õppimise. Ta ütleb tagasihoidlikult, et ta ei ole kaugeltki veel meister. See muusika - need südamelähedased eesti laulpalad, mida ta oma kandlel üsna orkestri moodi esitas — teenisid aga pidukülaliste täieliku heakskiidu. Peeter Lääniste on pensionär, 73 ja ta oskab oma vanusepuhkuse aastaid nii kasutada, et tunneb neist ise rõõmu ja võib ka teisi rõõmustada.

Skaudisõprade pidul on traditsiooniliselt hästi korraldatud einelaud, mida teenindasid seitse Põhjala Tütarde gaidide ema Laine Metsalo juhtimisel. Einelaud pakkus väga maitsvaid palasid. Kes suupiste kõrvale soovis kangemat joogipoolist, sai selleks pileti Jaan Tertsilt. Jaan on Toronto Eesti Seltsi esimehe vastutusrikka ameti kõrval ka skaudisõprade juhatuse liige ja skaudijuht Kalevi lipkonnas. Baari kassas esindas ta kaleveid.

Skaudisõprade pidu on traditsiooniliselt kuulus oma rikkalike loteriide poolest, mille korraldamine on skautüksus Lembitu Maleva hooleks. Suure vaeva nägija kuhjatud ja mitmekülgse võitude laua korraldamises oli Asko Kütti. Loosimise korraldamisel tuli talle appi Lembitu Maleva juht Harold Kivi. **Loterii aastate-pikkuse kuulsuse tõttu läksid loosid nagu „soojad saiad“ — neid ei jatkunudki kõikidele osta soovijatele.**

Tantsu vaheajadel korraldatud loosimisel läksid kõik väärtuslikud võidud loterii laualt õnnelike võitjate laudadele. Paljudel pidulistel oli lahkudes sületäied asju kaasa viia. Loteriile annetajate nimestik oli ära toodud pidu kavalehel. Kuigi küllalt pikk, ei olnud see täielik ja paljud lahked inimesed olid jäänud märkimata. Pidu korraldajad ja voldiku koostaja paluvad seda piinlikku asja vabandada. Väärtuslikumaks võiduks loteriil oli Osvald Timmase maal.

Loterii lõppedes tänas teadustaja kõiki helde käega pidulisi ja kiitis nimeliselt korraldajaid ning organiseerijaid. Einelaua pereemadele anti lilli.

Sakudisõprade pidu on üks meeldivamaid Toronto piduderohkel hooajal. Kakssada pidulist moodustasid nagu suure sõbraliku perekonna, kes piduröömude nautimisega aitasid ka Kotkajärvel toimuvat eesti noortetööd.

Kotkajärvel peetud VI Eesti Metsamärgi kursusel oli laagrioskuste rakendamiseks valitud külakiige ehitamise projekt, mis valmis õigeaegselt. Pildil kursuslased projekti täitmisel.

Wintario

31. okt. peetud Wintario loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. D412559, $100.000 võitsid piletid — D363332, E 728623, D 793334, $10.000 — 334545, 121092, $1000 — 11715, $100 — 7970, $50 segijärjekorras numbrid — 518296, $10 — 728, tasuta piletiraamatu — 17 ja nädala müstilise preemiavõidu — Chevrolet Celebrity — 972088.

UUS KONDOMIINIUM

eelmüügi hindadega alates $64.800

HARULDANE VÕIMALUS. Eestlastele eesõigus valikuks ja ostmiseks **novembri lõpuni.**

Asukoht 3734 ja 3736 St. Clair Ave. E. (Brimley ja Kingston Rd. lähedal). **Müügibüroo avatud igal päeval kella 4—8 pl., laupäeval ja pühapäeval 11 e.l.—4 p.l. alates 9. novembrist 1985.** Ehitus tuleb 6-korruseline, 36 korteriga. 4 ühe magamistoaga, 27 kahe magamistoaga, 4 kolme magamistoaga (penthouse) ja 1 majahoidja korter. Saun, masseerimise-vann ja maa-alune parkimine. Korterid on mahukad, õhujahutusega, kahe vannitoaga, pesuköögi ja rõduga. Palju privaatsust ja ilusad ühiskonnaruumid. Hea kvaliteet ja kaunis ehitus nagu „Kaleva“.

Informatsiooniks: arhitekt Guido Laikve 444-6405 või 444-2897

Laas Leivat edasi...

(Algus lk. 1)

EKN peasekretär P. Aruvald esitas 1985/86. a. eelarve, mis oli tasakaalus $70.000-ga. Ka selle juurde tuli L. Kolk teise ettepanekuga, et EKN XII koosseisu üldkoosolek võtaks vastu otsuse, et Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas, kellele on üle antud ESTO-84 ülejääk, võtab Eesti Päevade Peakomitee otsuse ESTO-84 ülejäägist toetuste andmise kohta uuesti läbivaatamisele ja määrab Eestlaste Kesknõukogule Kanadas, kui Kanada eestlaste võitlusorganisatsioonile vabadusvõitluslikuks tööks meie vabadusvõitluse tähtsusele vastava väärika toetuse.

UUS EKN ADMINISTRATSIOON

Valimisel valiti senine esimees L. Leivat tagasi, 18-liikmelisse juhatusse U. Petersoo, H. Lupp, A. Kittask, W. Pent, M. Puhvel, A. Jurs, E. Kiilaspea, T. Heyduck, E. Lepnurm, J. Soosaar, P. Aruvald, M. Vahtra, T. Õunapuu, E. Lindaja, N. Valge, Kadi Kaljuste, Piret Komi, Reet Roman-Metsmaa; asemikeks J. Vallner ja V. Marits.

Revisjonikomisjoni E. Altosaar, J. Kivik ja Leida Helde; asemikeks L. Kolk ja Ü. Isberg.

Töökomisjonide esimeesteks: väliskomisjoni — M. Epner, rahvuspoliitiline komisjon — J. Pahapill, rahvuskultuuriline komisjon — Maiki Andre-Lupp, noorsootöö — Kadri Roman, vabadusfond K. Jõgi, juriidiline komisjon — E. Kuuskne, informatsioonikomisjon — P. Aruvald, aktsioonitoimkond — M. Hess ja koolitoimkond — E. Marten.

Aukohtu koosseisu I. Heinsoo, L. Kolk ja T. Õunapuu; asemikeks M. Hansen, J. Pahapill ja M. Puhvel.

Ülemaailmse Kesknõukogu esindajaiks: Kanadast L. Leivat, P. Aruvald, H. Lupp, U. Petersoo, W. Pent; USA'st L. Savi, H. Raudsepp ja R. Susi.

Esindajaiks Balti Liitu, ameti poolest L. Leivat, H. Lupp, P. Aruvald, W. Pent, Ü. Isberg, M. Epner ja T. Heinmaa.

Balti Naiste Nõukogusse Malle Pihl, Henny Aruja, Epp Aruja, Lydia Aruvald, Ellen Leivat, Nancy Epner, Helmi Hansen, Julie Herma, Ingrid Hazeldine, Helle Jõgi, Marta Kivik, Malle Laansoo, Viive Lomax, Maiki Andre-Lupp, Tiiu Pärnsalu, Tiia Remmelkoor, Eneri Taul ja Sigrid Valge.

Koosolekul algatatud küsimuste all M. Vahtra kritiseeris koosolekut, mis venis liiga pikale, kuna noored tüdivad niisugustest koosolekuist, olles harjunud kanada tava kohaselt koosolekut pidama asjalikult ja lühidalt.

A. Salumets puudutas veel organisatsiooni komisjkonide struktuuri ja nende alla paigutatud tegevuse punkte, mis ei näi igakord olevat tehtud sobivalt.

Lõpuks soovis H. Lupp koosoleku juhatajana uuele koosseisule edu ja õnnelikku kätt meie rahvaesinduse töös ja koosolek lõpetati selle lubaduse kinnitamiseks eesti hümniga.

Koosolekule järgnes lühem koosviibimine omavaheliseks tutvumiseks.

MESI

heamaitseline, pastöriseerimata. Tasuta kojutoomine Torontos. 30 naela $35.000. Tellimised mesinikule: LEO OSSO, R.R. 1, Acton, Ont. L7J 2L7. Tel. pärast kella 6 p.l. 1-519-853-2447

Sõnade asemele tegusid

WASHINGTON — USA president Ronald Reagan andis N. Liidu juhile üleskutse teha rohkem kui vaid rääkida rahust eelolevail Genfi läbirääkimistel. Reagani enese relvastuse kontrolli katsed on „õigetel rööbastel“. „Rääkida paremini julgestatud maailmast pole sellest küllalt, me peame selle asemel tegusid tegema“, ütles Reagan.

Reagan kordas ka süüdistust, et N. Liit katsub kehtestada mahasuruvat diktaatorlust N. Liidu poolt allaheidetud riikides, nagu Afganistan, Kamputshea, Angoola, Etioopia ja Nikaraagua.

Mehhikos surmati 21 politseinikku

MEXICO (Reuter — AP) — 21 Mehhiko politseinikku surmati 50-liikmelise hashishiga hangeldajate jõugu poolt kolmetunnilises tulevahetuses. Kuna politseinikud olid varustatud vaid kergete relvadega, peavad paljud vaatlejad juhtunut sihilikuks veresaunaks. Piirkonda, kus tulevahetus toimus tuntakse Mehhikos kui „bandiitide riiki“ ja seal kasvatatakse laialdaselt hashishi. Surmatud politseinike arv on kõrgeim, mis kunagi juhtunud lahingutes droogidega hangeldajatega ja see tõi järjekordselt avalikkuse ette ebalegaalsete narkootiliste ainete laiaulatusliku produtseerimise Mehhikos, mis puudutab ka otseselt USA droogide probleemi.

Ameeriklased andsid ärahüpanud venelase tagasi

N. Liidu laevalt, mis laadis peale New Orleans'is vilja, hüppas ära üks meeskonnaliige ja ujus kaldale. Sadamas piirivalve võttis ta kinni ja katsusid viia Nõukogude laevale tagasi. Mineku puhul aga mees hüppas uuesti vette ja hakkas kalda poole ujuma. Jälle püüdsid ameeriklased mehe kinni ja andsid appikarjuva mehe laeva juhtkonnale üle. Järgmisel päeval hakkasid ameeriklased siiski mõtlema, et mees ehk tahtis ära hüpata, võeti side välisministeeriumiga ja see andis korralduse seniks vene laev sadamas hoida, kuni mõni immigratsiooniametnik laevale läheb mehe käest küsima, kas tal oli tõesti põgenemise plaan. Immigratsiooniametile anti selline võimalus ja võimaldati kokkusaamine mehega, kuid viimane eitas juhtkonna ees, et temal sellist plaani oleks olnud.

Sündmuste kalender

★ **Pühap., 3. nov. — reede, 1. dets. Bramptonis The Region of Peel kunstigaleriis kunstnik Timmase „Uued tööd“.**

★ **Laupäeval, 9. nov. kell 7 õhtul Eesti Majas hiidlaste mardipidu.**

★ **Pühapäeval, 10. nov. kell 1 p.l. Vana Andrese kirikus koguduse loterii.**

★ **Pühapäeval, 10. nov. kell 4 p.l. Tubina heliloomingu kontsert Walter Hall, Muusikafakulteedis.**

★ **Pühapäeval, 10. nov. kell 6 õ. TE Baptisti kirikus „Kodusaarte õhtu IV“.**

★ **Laupäeval, 16. nov. kell 7.30 õ. Eesti Majas Toronto Eesti Seltsi sügispidu.**

★ Pühapäeval, 17. novembril kohe pärast jumalateenistust **Peetri kiriku saalis Cantate Domino „Muusikaline pärastlõuna“.**

★ **Laupäeval, 23. nov. kell 6.30 õ. Eesti Majas TE Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi sügispidu.**

★ **Pühapäeval, 24. nov. Eesti Majas „Meri ja rannad“ — A. Mälgu 85-sünnipäeva tähistamine.**

★ Esmaspäeval, 25. novembril kell 7.30 õhtul Tartu College'is prof. R. Taagepera loeng „Balti uurimused Läänes ja N. Liidu hoiak nende suhtes“.

★ Pühapäeval, 1. detsembril kell 3 p.l. Tartu College'is Tartu Ülikooli aastapäeva tähistamine.

★ Laupäeval, 7. detsembril kell 2 p.l. „Ehatares“ Eesti Abistamiskomitee ja „Ehatare“ ühine loterii.

★ **Pühapäeval, 8. dets. kell 6 õ. Toronto Kuninglikus Konservatooriumis Armas Maiste klaverikontsert.**

Teie 1985. aasta Kanada säästuobligatsioonid (Canada Saving Bonds) on ainult sõrmeliigutuse kaugusel.

Sellel aastal sõrmitsege telefoniketast tellimaks endale Kanada Säästuobligatsioone.
Piisab ühest telefonikõnest Wood Gundy bürroosse. Teatage ainult kui palju obligatsioone te soovite ja millises nimiväärtuses. Kõige ülejäänu eest hoolitseme meie.
Midagi lihtsamat ei oska kujutella!
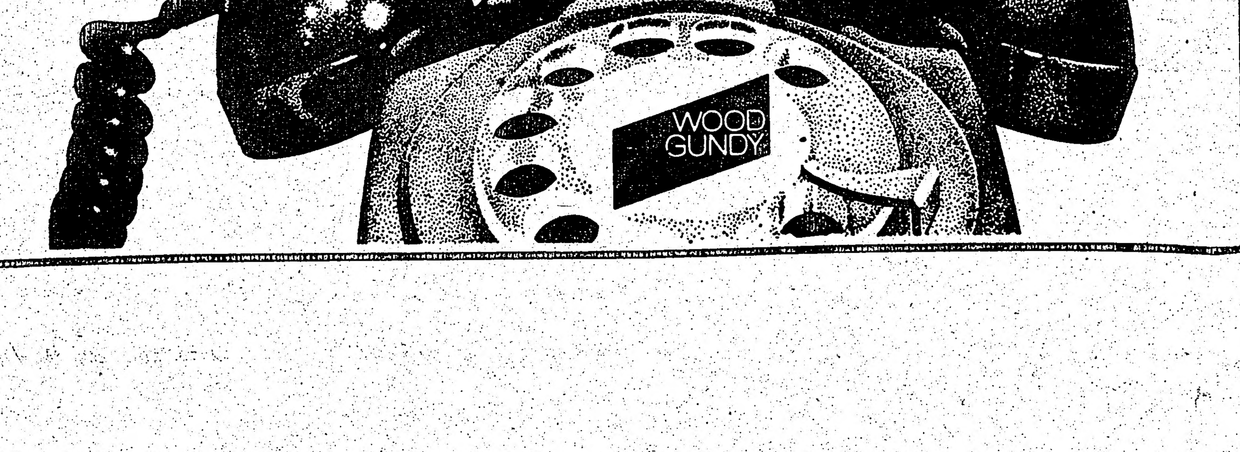
REIN LEPIK
(416) 869-8321
Ontario elanike kõned tasume meie (collect).